

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

26 ЖНІЎНЯ 2014 г.

АЎТОРАК

№ 160 (27770)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Прыярытэты — шматдзетнай сям’і

Жыткваіцкі раён здзіўляе...

Новыя ідэі беларускай пошты — у справе

СТАР 3

СТАР 3-7

СТАР 7

КРЭДЫТЫ — ТОЛЬКІ Ў АКУПНЫЯ ПРАЕКТЫ

І ЧЫМ РАНЕЙ ЯНЫ АКУПЯЦА, ТЫМ ЛЕПШ, ЗАЯВІЎ АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка папярэджае, што крэдытныя рэсурсы павінны накіроўвацца выключна на акупныя праекты. Аб гэтым ён заявіў учора на нарадзе па пытанні выкарыстання кітайскіх крэдытных рэсурсаў, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што ў свой час Кітайская Народная Рэспубліка выдзеліла Беларусі крэдытныя рэсурсы ў памеры \$15-18 млрд пад розныя працэнтныя стаўкі. Звяртаючыся да прысутных на нарадзе, кіраўнік дзяржавы адзначыў, што хацеў бы пачуць, як асвойваюцца гэтыя сродкі, у якім памеры яны ўжо атрыманы і якія праекты рэалізуюцца.

«У нас ёсць добрыя астаткі крэдытных рэсурсаў, якія не выкарыстаны, пад 2-3 працэнты гадавых, у тым ліку і Кітайскай Народнай Рэспублікі. Хацелася б ведаць, куды першапачаткова мы гатовы накіраваць гэтыя крэдытныя рэсурсы», — сказаў Прэзідэнт.

«Зразумела, што накіроўваць трэба выключна ў акупныя праекты, і чым раней яны акупяцца, тым лепш», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

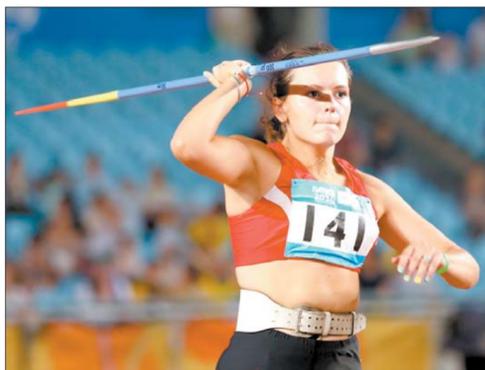
Кіраўнік дзяржавы звярнуў асаблівую ўвагу на тое, што грошы давядзецца вяртаць. Частка крэдытных рэсурсаў была выкарыстана на мадэрнізацыю аб’ектаў у энергетычнай, транспартнай сферах. Аляксандр Лукашэнка чакае адказу, як працуюць гэтыя прадпрыемствы. «Самае страшнае, калі мы мадэрнізем вытворчасць, а потым, атрымаўшы прадукцыю, мы не будзем ведаць, куды яе дзяваць. Тады паўстане пытанне: а навошта мы бралі крэдыты, навошта выраблялі гэту прадукцыю і хто будзе вяртаць гэтыя крэдыты, калі прадукцыя не будзе знаходзіць збыту?» — адзначыў Прэзідэнт. «Гэта аналагічна злачынству. І першы злачынец будзе міністр», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што чакае ацэнкі Камітэта дзяржаўнага кантролю па гэтым пытанні.

Ведай нашых!

ЗАЛАТОЕ КАП’Ё

Яшчэ адзін медаль вышэйшай пробы на летніх юнацкіх Алімпійскіх гульнях для беларускай зборнай здабыла лёгкаатлетка Ганна Тарасюк. У фінале кідання кап’я дзяўчына прадманстравала асабісты рэкорд 59 метраў 52 сантыметры, аперэдзіўшы бліжэйшую саперніцу аж на 6 метраў!

Фота БЕЛТА

Адзначым, што Ганна Тарасюк у свае 16 гадоў паспела ўжо набіраць вялікую калекцыю ўзнагарод на прастых міжнародных спаборніцтвах сярод юніёраў — «серабро» юнацкага алімпійскага фестывалю-2013, «золата» Еўраазіяцкіх гульняў-2013 і Сусветнай гімназіады-2013. А трэціруе юную спартсменку яе маці, сярэбраны прызёр летніх Алімпійскіх гульняў-1992 у кіданні кап’я Наталля Шыкаленка. Медаль Ганны стаў восьмым у скарбонцы беларускай каманды, і пятым — залатым.

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

БЫЦЬ ПЕДАГОГАМ — ТАКСАМА ПЕРАМОГА

У дзіцячым садку №19 «Пралеска» горада Жодзіна нават у дажджлівыя дні лета гарача: калектыву рытуе педагога вышэйшай катэгорыі Таццяна Залеўскую да заключнага этапу конкурсу прафесійнага майстэрства педагагічных работнікаў «Настаўнік года-2014».

Да фінальнай прамой педагог з 19-гадовым стажам дайшла ўпершыню: раней Таццяна ўжо удзельнічала ў конкурсе, становілася яго лаўрэатам. У канцы верасня Таццяна Залеўская будзе змагацца за званне лепшай у намінацыі «Выхавальнік дашкольнай установы». Сапернікамі сваіх калег з іншых абласцей рэспублікі Таццяна не лічыць: «Настаўнік года» — гэта, па-першае, сама-развіццё, твой прафесійны рост, абмен вопытам, а толькі потым конкурс».

У прафесійнай кар’еры выхавальніца можа пахваліцца і асабістымі распрацоўкамі. У садку «Пралеска» яна рэгулярна праводзіць заняткі для дзяцей са спецыяльнымі патэнцыяламі, вучыць дарослых камунікаваць з малымі пры дапамозе гульнявых метадаў, робіць нагляднае макеты для развіцця гаворкі і памяці дашкольнікаў.

Любоў БЯЛЯЕВА, фота аўтара.

Прамая лінія

УСЁ ПРА ЗАРПЛАТУ І НЕ ТОЛЬКІ

Як зменіцца аплата працы бюджэтнай з 1 студзеня наступнага года? Чым пагражае праца без заключнага кантракта? У якіх выпадках наймальнік абавязаны прадоўжыць кантракт? Што рабіць, калі з вамі не разлічылі пры звальненні? 21 жніўня ў рамках сумеснай акцыі Міністэрства працы і сацабароны з газетай «Звязда» прайшла «прамая лінія» «Пытанні аплаты працы і занятасці насельніцтва». У праблеме нашых чытачоў разбіраўся першы намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Беларусі Пётр ГРУШНІК. Сёння мы публікуем найбольш зладззеныя пытанні і адказы на іх.

Фота Сяргея КУРКАЧА

АПЛАТА ПРАЦЫ БЮДЖЭТНІКАУ ЗМЕНІЦЦА КАРЭННЫМ ЧЫНАМ

— Добры дзень! Мяне завуць Алена Александрэна, тэлефаную з Ліды. Я працую бібліяграфам у бібліятэцы. У мяне вышэйшая аду-

кацыя, 30 гадоў стажу, і я атрымліваю ўсяго 2,6 млн рублёў у месяц, на рукі — 2,3 млн рублёў. Гэта вельмі маленькая зарплата...

— Вы думаеце, вам няправільна яе налічваюць?

— Не, налічваюць правільна. Але я хачу спытаць: можа, будучы які-небудзь змены ў бок павелічэння?

— Так, з 1 студзеня 2015 года насамрэч чакаюцца глабальныя змены — прынамсі, такія прапановы зроблены ўраду Міністэрствам працы і сацыяльнай абароны. Карэнным чынам прапаноўваецца змяніць аплату працы ў бюджэтнай сферы. Урад возьме на сябе асноўную, гарантаную частку аплаты працы. А дадатковая частка зарплаты ляжа на галіну — гэта ўсё тое, што вы зможаце зарабіць і падзяліць так, як вы лічыце патрэбным... Вы падпарадкоўваецеся Міністэрству культуры?

— Так.

— Вы павінны разумець, што Міністэрства працы і сацабароны вызначае метады налічэння заробатнай платы, а яе памеры, аб’ём і ўсё астатняе — у руках наймальніка. У вас заключаны кантракт. У вашага наймальніка ёсць сістэма аплаты працы, якая распрацавана і зацверджана. Працоўны кодэкс наогул не прадугледжвае верхняй мяжы: колькі зможае зарабіць — столькі зарабіць...

— Гэта значыць, усё залежыць ад добрай волі дырэктара?

— Ад кантракта, які падпісалі вы і дырэктар, ад фінансавых магчымасцяў вашай арганізацыі і ад эфек-

тыўнасці канкрэтна вашай працы па кантракце — вось і ўсё.

— Добра, дзякуй вялікі.

— Я вам жадаю поспехаў.

НЕ ПАДПІСВАЛІ КАНТРАКТ? РАДУЙЦЕСЯ СВАІМ 2,7 МЛН

— Добры дзень! Мяне завуць Мікалай Антонавіч, жыву ў Бабруйска. Я сутыкнуўся з такой праблемай: уладкаваўся на працу ў арганізацыю. Паверыў дырэктару, які сказаў, што пры рабоце ў камандзіроўках атрымаю здыльна да 10 млн рублёў. Мяне ўзялі на працу чамусьці падсобным работнікам 2 разраду, а ў мяне спецыяльнасць «сантэхнік-мантажнік», маю 5 разрад. Дырэктар сказаў, што са спецыялістам розніца невялікая, дзесьці ад 100 да 300 тысяч. Я пагадзіўся. Я працаваў два месяцы ў камандзіроўцы. Быў зроблены вялікі аб’ём мантажу газаровада. У першы месяц заплацілі, а за другі, пры звальненні, мяне разлічылі толькі па тарыфнай стаўцы — выйшла 2,7 млн.

СТАР 2

Надвор’е

ДАЖДЖЫ І ХОЛАДНА

Апошні тыдзень лета ўвогуле не парадзе нас цяплом. На тэрыторыі Беларусі будучы паступаць вільготныя і даволі халодныя паветраныя масы з боку Атлантыкі, паведамляе рэдакцыя спецыяліст Рэспубліканскага гідрометэацэнтара Міністэрства Вольга ФЯДОТАВА.

Таму з аўторка па чацвер паўсюдна чакаюцца кароткачасовыя дажджы, а месцамі — навалніцы. Вечер заходні ўмераны, у асобных раёнах — парывысты. Тэмпература паветра ўначы будзе плюс 7-13 градусаў, а ў нізкіх месцамі нават да 5-6 цяпла. Не зусім камфортнай чакаецца тэмпература і ўдзень, калі прагназуецца не вышэй за 13-20 цяпла. Сіноптыкі падлічылі, што такі тэмпературны фон напрыканцы лета на 2-4 градусы ніжэйшы за кліматычную норму.

Толькі ў пятніцу надвор’е на тэрыторыі краіны крыху палепшыцца. Атмасферны ціск павялічыцца, табу непрацяжы дажджы магчымы толькі ў асобных раёнах. Уначы будзе плюс 6-13 цяпла, а ўдзень тэмпературны фон павялічыцца да 16-23 цяпла.

Паводле доўгатэрміновых прагнозаў айчынных спецыялістаў, на выхадныя да нас завяіта чарговы атмасферны фронт з боку Заходняй Еўропы. Паўсюдна зноў будучы іці кароткачасовыя дажджы і навалніцы. У ноч на суботу чакаецца плюс 6-14 градусаў, удзень — 16-23 цяпла. У нядзелю стане яшчэ халодней, бо тэмпературны фон знізіцца прыкладна на 2-4 градусы.

Сяргей КУРКАЧ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Урад Францыі пайшоў у адстаўку

Прэм’ер-міністр Францыі Мануэль Вальс падаў прэзідэнту Франсуа Аланду просьбу аб адстаўцы кабінета міністраў, паведамляе агенцтва Bloomberg. Чакаецца, што новы ўрад будзе прадстаўлены сёння. Сфарміраваць кабінет кіраўнік дзяржавы зноў даручыў Вальсу. Прычынай адстаўкі кабінета міністраў газета Figaro назвала канфлікт паміж Вальсам і міністрам эканомікі Арно Мантэбурам, да якога далучыўся міністр адукацыі Бенуа Амон. У выхадныя гэтыя супярэчнасці сталі здабыткам грамадскасці, паколькі Мантэбуур апублікаваў артыкул у Le Monde, у якім раскрытыкаваў дзейнасць кабінета. У прыватнасці, ён заявіў, што палітыка скарачэння дэфцыту бюджэту нявыгадная краіне, бо толькі пагаршае сітуацыю з беспрацоўем і прыводзіць да падзення папулярнасці «левых». Пры гэтым ён выказаўся за незалежную ад ЕС эканамічную палітыку, раскрытыкаваўшы палітыку ЕЦБ і Германіі ў прыватнасці. У выніку рознагалосці паміж палітыкамі сталі настолькі пераадавольнены, што вырашаць гэты канфлікт давялося кардынальна.

Іспанскія гвардзейцы затрымалі караля Марока, прыняўшы яго за кантрабандыста

Іспанская грамадзянская гвардыя перапыніла летні адпачынак караля Марока Мухамеда IV, затрымаўшы яго каля берагоў Сеуты ў рамках барацьбы з кантрабандыстамі. Манарх тут жа патэлефанаваў сваёму іспанскаму калегу, а затым міласціва прыняў прабачэнні і пахваліў вартавых паліцэйскіх. Інцидэнт адбыўся яшчэ ў пачатку жніўня, Яго Вялікасць адлучыўся каля берагоў афрыканскага анклава Іспаніі, піша El Mundo. Калі гвардзейцы зацкавіліся двума катарамі і трыма гідрацыкламі, якія знаходзіліся за дзве мілі ад берага. Такімі тыпамі судна актыўна карыстаюцца гандляры людзьмі, кантрабандыстамі і наркамэфія. Калі берагавая ахова наблізілася да самага вялікага з катары, сяржант, які камандаваў патрулем, запатрабаваў у капітана і пасажыраў прад’явіць дакументы. У гэты момант на палубе з’явіўся «саматыт чалавек» і спытаў у афіцэраў, ці ведаюць яны, хто ён. Манарх суседняй дзяржавы апазналі толькі пасла таго, які ён зняў сонечныя акуляры. Мухамед IV тут жа патэлефанаваў па мабільным тэлефоне сваёму калегу, каралю Філіпу VI. Той даручыў разабрацца з дэлікатнай сітуацыяй міністру ўнутраных спраў Хорхе Фернандэсу Дыясу. Пазней, каментуючы інцидэнт, прадстаўнікі караляўскага дома Іспаніі паведамілі, што з моманту ўзыходжання на трон Філіпа VI у яго ёсць «вельмі цесная сувязь» з манархам Марока, аднак падрабязнасці не прыводзіліся.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

У Сірыі вызвалены амерыканскі журналіст

Амерыканскі журналіст Пітэр Керціс, які правёў каля двух гадоў у палоне баевікоў у Сірыі, адпушчаны на волю, паведамляе тэлеканал Al Jazeera. Керціс, па даных тэлеканала, быў вызвалены пры пасярэдніцтве перамоўчыкаў з Катары, пасля чаго перададзены прадстаўнікам ААН. Інфармацыю аб вызваленні журналіста, які быў выкрадзены сірыйскімі баевікамі ў кастрычніку 2012 года на поўдні Турцыі, пацвердзілі ў прэс-службе Арганізацыі Аб’яднаных Нацый. Як удакладняецца ў паведамленні, Керціс быў перададзены міратворцам у Аль-Рафідзе, размешчаным на Галандскіх вышынях, увечары ў нядзелю. Пасля гэтага яго забралі амерыканскія дыпламаты. У ноч на 20 жніўня ў інтэрнэце з’явіўся запіс пакарання іншага амерыканскага журналіста — Джэймса Фойлі, які прапаў без вестак у Сірыі два гады таму. Пазней Пентагон паведаміў, што спрабаваў вызваліць захопленых у Сірыі заложнікаў, сярод якіх быў і Фойлі, але аперацыя скончылася правалам.

КОРАТКА

Аляксандр Лукашэнка накіраваў пасланне губернатара Кемераўскай вобласці Расіі Аману Тулееву з нагоды ўводу ў эксплуатацыю аўтасамазавала БелАЗ-75710 грузавыя машыны.

Намінальная налічаная сярэднямесячная заробатная плата работнікаў Беларусі ў студзені—ліпені гэтага года складала Br5 млн 860,8 тыс. У ліпені сярэдняя зарплата дасягнула Br6 млн 455,3 тыс., яна павялічылася ў параўнанні з чэрвенем гэтага года на 4,1%, або на Br256,7 тыс.

Больш як 360 тыс. беларускіх школьнікаў адпачылі ў лагерах на летніх канікулах, на гэтыя мэты было выдаткавана Br276 млрд.

Знакаміты айчыны спартсмен Уладзімір Самсонаў стаў пераможцам міжнароднага турніру па настольным тэнісе з серыі Сусветны тур Belarus Open 2014 ў адзіночным разрадзе.

У Гродне ў верасні з’явіцца парк каменных скульптур. Такое рашэнне прынята па выніках пленэру разьбяроў па камені, які прайшоў у вёсцы Пушкаркі пад Гродна.

МЕДЫКАМ ПАДНЯЛІ СТАЎКІ

З першага верасня павышаюцца тарыфныя стаўкі (аклады) для асобных катэгорый работнікаў аховы здароўя. Пра гэта гаворыцца ў Наставе Саўміна №819 ад 23 жніўня 2014 года, дзеянне якой распаўсюджваецца на бюджэтную арганізацыі і іншыя, што атрымліваюць субсідыі; работнікі якіх прыраўнаваны па аплаце працы да работнікаў бюджэтных арганізацый.

Тарыфныя стаўкі ўчастковым урачам-тэрапеўтам і ўрачам-педыятрам, урачам агульнай практыкі, а таксама ўрачам-спецыялістам, якія аказваюць хуткую (неадкладную) медыцынскую дапамогу, павялічаны на 60%. Участковым медэстрам, памочнікам урача па амбулаторна-паліклінічнай дапамозе, медэстрам агульнай практыкі, фельчарам, медроботнікам фельчарска-акушэрскіх пунктаў і медыцынскім работнікам, якія маюць сярэднюю медыцынскую адукацыю, якія аказваюць хуткую (неадкладную) медыцынскую дапамогу, — на 50%.

Тарыфныя стаўкі санітаркам хуткай (неадкладнай) медыцынскай дапамогі павышаны на 40%. Акрамя гэтага, ўрачам-спецыялістам (за выключэннем названых вышэй) тарыфныя стаўкі павялічваюцца на 50%, медыцынскім работнікам, якія маюць сярэднюю спецыяльную медыцынскую адукацыю (за выключэннем названых вышэй), — на 40%, малодшым медыцынскім сёстрам па доглядзе хворых, няням, сёстрам-гаспадыням, санітаркам (за выключэннем названых вышэй) — на 30%.

Святлана БУСЬКО.

ISSN 1990 - 763X

14160

917719901763008

■ **Бліжэй да людзей**

БЫЦЬ РАЗАМ

Першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, старшыня рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Белая Русь» Аляксандр РАДЗЬКО сустрэўся з актывам лунінецкай арганізацыі. Да гэтага ў галаўны офіс прыезджалі госці са Слуцка, Рэчыцы, Гродна...

Мэта такіх сустрэч — пазнаёміць удзельнікаў аб'яднання з працай рэспубліканскага савета «Белай Русі», даведацца пра работу арганізацыі ў раёнах і гарадах.

Адна з асноўных задач, якую выконваюць члены «Белай Русі», — дапамога людзям: малазабяспечаным сем'ям, дзецям-сіротам, таленавітай моладзі, вэтэранам Вялікай Айчыннай вайны, воянам-інтэрнацыяналістам... У рэгіёнах актывісты «Белай Русі» рэалізуюць і свае праекты. Людміла КАЗДАЕВА, старшыня Лунінецкай раённай арганізацыі РГА «Белая Русь», расказала пра штогадовую акцыю «Чысты бераг», калі раку Прыпяць ачышчаюць ад смецця.

— Гэта і цікава, і карысна, — упэўнена Людміла Казадаева. Так, напярэддні Дня горада — сёлета Лунінец споўнілася 565 гадоў — актывісты з аднайменнай чыгуначнай станцыі і каледжа сельскагаспадарчай вытворчасці прыбылі бераг Прыпяці, разамешчаны на тэрыторыі ландшафтнага заказніка «Сярэдняя Прыпяць».

Яшчэ адна акцыя, якая праводзіцца ў Лунінецкім раёне штогод, — «Збяры дзіця ў школу». Яна накіравана, перш за ўсё, на дзетак з малазабяспечаных сем'яў. Аляксандр Радзькоў, у сваю чаргу, заўважыў, што асабліва важна перадаць новым навучным годам накіраванасць пра бяспеку дзяцей на дарогах. Выступваючы перад гасцямі, кіраўнік арганізацыі звярнуў увагу і на праблемы міжнароднага маштабу. Ён падкрэсліў, што сёння проста неабходна быць разам.

— Зараз, як ніколі, мы гэта адчуваем. Таму што, як толькі ўбіваюць клін у адзінства, пачынаюцца праблемы. Прычым праблемы не толькі эканамічныя і палітычныя, не кажу ўжо пра ідэалагічныя, а праблемы ваенныя. Паглядзіце, мы сёння сцэжка Украіне... А чаму? Таму што не змогло кіраўніцтва, не змогла грамадзянская супольнасць дабіцца адзінства. Прэзідэнт мае рацыю: у адзінстве наша сіла.

Лунінецкая раённая арганізацыя «Белая Русь» налічвае больш за паўтары тысячы удзельнікаў, аб'яднаных у 89 «прырвічак».

Надзея ЮШКЕВІЧ

■ **Да ведама**

ДАІ РЭКАМЕНДУЕ ВАДЗІЦЕЛЯМ УКЛЮЧЫЦЬ БЛІЗКАЕ СВЯТЛО

У краіне ўчора пачалося спецыяльнае комплекснае мерапрыемства «Уага — дзеці!», якое праводзіцца да 5 верасня, паведамлілі БЕЛТА ў Дзяржаўтаінспекцыі.

«Вадзіцелям у час правядзення комплекснага мерапрыемства днём рэкамендуецца рухацца з уключаным бліскім святлом фар», — падкрэсліў у ДАІ Супрацоўнік ДАІ будучыя праводзіць у ходзе аперацыі як рэйды па выяўленні парушэнняў правіл дарожнага руху, так і прафілактычныя акцыі, у тым ліку для дзяцей. Акрамя таго, з пачатку навучнага года для забеспячэння бяспекі юных удзельнікаў дарожнага руху супрацоўнікі дарожнай міліцыі ў ранішні час будучы дзержурцыя калі школ. Усе аўтамабілі, прыпаркаваныя побач са школьнымі тэрыторыямі з парушэннямі правіл прыпынку і стаянкі, будучы эвакуіраваны.

■ **Класныя навіны**

Прастымулююць прафесіяналізм

НАДБАЎКА ЗА ВЫШЭЙШУЮ КАТЭГОРЫЮ Ё НАСТАЎНІКАЎ ВЫРАСЛА ЁТРАЯ

Кваліфікацыйная катэгорыя павінна быць не проста часткай іміджу педагога, а гарантаваць яму адпаведны ўзровень заробку. Галіна павінна больш плаціць за кваліфікацыйны ўзровень, каб педагог імкнуўся да павышэння сваёй кваліфікацыі. Памер заробку павінен залежыць ад якасці працы і катэгорыі педагогічнага работніка. Гэтыя думкі неаднаразова агучваліся ў самых розных аўдыторыях і з самых розных трыбун. Але пасля таго, як атрымлівае і пацвярджае вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі пераўтварылася ў сур'ёзную працэдур, узніклі і сур'ёзныя сумненні: а ці шмат знойдзецца ахвотных пацвярджаць сваю вышэйшую катэгорыю за мінімальную прыбыўку да заробку? Педагогі з нецярплівасцю чакалі абяцання да новага навучнага года павышэння заробку, і вось учора стала вядома, якія катэгорыі педработнікаў і якім менавіта чынам гэтае рашэнне закроне.

■ **Задача на заўтра**

СКАРАЦЦЬ НЕЛЬГА ПАКІНУЦЬ

У БАЦЬКОЎ ПАВІННА БЫЦЬ МАГЧЫМАСЦЬ ВУЧЫЦЬ СВАІХ ДЗЯЦЕЙ ПА-БЕЛАРУСКУ

«Беларускі сегмент у адукацыйнай прасторы сталіцы трэба пашыраць», — заявіў з трыбуны гарадскога форуму педагогічных работнікаў старшыня Камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Міхаіл Мірончык.

Традыцыйна на жнівеньскім форуме работнікаў сістэмы сталічнай адукацыі вызначалася прыярытэтная кірунка адукацыйнага і выхаваўчага працоўва па ўстановах адукацыі і задачы на наступны год.

— Адзін з элементаў выхавання грамадзяніна і патрыёта — гэта фарміраванне ў маладога пакалення нацыянальнай самасвядомасці. А з гэтым у нас пакуль усё не так адназначна. Давайце паглядзім на вынікі выпускных экзаменаў, — прапанаваў Міхаіл Мірончык. — Адзінаццацікласнікі могуць выбіраць, якіну з дзюх дыскаўжэйных мов яны будуць здаваць на выпускных экзаменах: рускую ці беларускую (або і тую, і другую). — **Ад рэд.** У гэтым годзе 65% выпускнікоў здавалі на экзамене беларускую мову і 91% — рускую. Што цікава: на высокім і дастатковым узроўні абавязковыя экзамены па замежных мовах здалі 76% выпускнікоў, экзамены па рускай мове здалі на высокім і дастатковым узроўні 63,9% выпускнікоў, а па беларускай мове — толькі 45,8%. І гэта пры тым, што, згодна з апошнім перапісам, большасць мінчан усведамляюць сябе беларусамі. Як кажуць, за дзяржаву крыўдна!

Шэсць школьных дзень павінен быць прысвечаны заняткам спортам і фізкультурай

У Мінску дзейнічаюць пяць гімназій з беларускай мовай навучання, якія вельмі годна выконваюць місію па адраджэнні

УСЁ ПРА ЗАРПЛАТУ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

А ў хлопцаў, што са мной працавалі, — ад 6 млн і вышэй. Вырашаюцца якімсьці чынам такія праблемы работчыч ці не?

— Я вам задам некалькі пытанняў. Вы ўжо звольнены?

— Так.

— Другое пытанне: вы падпісалі кантракт?

— Не.

— Дык вы яшчэ радуіцеся таму, што вам заплацілі гэтыя 2,7 мільёна. Дырэктар мог наогул сказаць, што вас не ведае... У гэтай сітуацыі ў вас адзінае выйсце — звярнуцца ў суд. Тут вам не дапаможа ні Мінпраца, ні інспекцыя працы, ні пракуратура. Вам прыйдзецца даказаць сваю правату менавіта ў судзе, дзе ў вас папярэць паказазь ваш кантракт, а таксама прывесці сведка, якія прысутнічалі пры размове, калі вам абяцалі 6 мільёнаў...

Таму на будучыню я вам жадаю, папершае, выйграць суд. І на-другое: калі вы пойдзеце ўладкоўвацца на наступную працу, абавязкова заключыце кантракт, у якім павінны быць агавораны ўсе ўмовы: аплаты працы, адпачынку і іншае. Маючы на руках гэты дакумент, вы потым зможаце вырашыць усё спрэчнае пытанні. Зараз гэты асноўны дакумент у вас адсутнічае.

— **Я ўсё зразумеў. Дзякуй!**

— Жадаю вам поспехаў. Усёго добрага!

— Гэта Наталля Мікалаеўна з Браслаўскага раёна. Я працую ў школе настаўнікам. 29 жніўня мяне павінны скараціць і звольніць з выплатай выхадной дапамогі. Мне прапаноўвалі розныя пасады, але яны мне, на жаль, не падыходзяць. У мяне пытанне такога кшталту: скажыце, калі я не знайду працы ў іншай арганізацыі, ці можна мне звярнуцца да пачаткова аддзела адукацыі з просьбай аб працаўладкаванні? Ці ёсць нейкія часовыя абмежаванні?

— Часовых абмежаванняў няма. Вы можаце звярнуцца да наймальніка нават праз адну хвіліну пасля таго, як атрымаеце працоўную кніжку. Што ён вам адкажа ў гэтай сітуацыі — гэта ўжо іншае пытанне. Але звярнуцца вы маеце права ў любы час.

— **А ён можа мне адмовіць, калі з часам з'явіцца вакансіі, — на той падставе, што мне выплацілі выхадную дапамогу?**

— Вядома, можа адмовіць. Таму што сёння права прыёму на працу прадастаўлена наймальніку. Але я не думаю, што гэтая адмова будзе звязана з тым, што вам выплацілі выхадную дапамогу: па-става для такой адмовы няма ні ў адным нарматыўным дакуменце.

ВАС ЗВОЛЬНІЛІ ЗАКОННА...

— Добры дзень! Вольга Данілаўна са Жлобіна вас турбуе. Можна пра-консультавацца па пытанні ліквідацыі філіяла?

— Давайце паспрабуем.

— Мне 6 ліпеня прыйшоў паведамленне, што філіял арганізацыі, у якім я працую, будзе ліквідаваны. Я зараз знаходжуся ў дэкрэтным адпачынку па доглядзе дзіцяці да 3 гадоў. Але 6 жніўня мяне звольнілі ў сувязі з ліквідацыяй філіяла.

— Вам выплацілі трохмесячную зароботную плату ў сувязі з гэтым?

— Не, не выплацілі.

— Чаму?

— Яны матывуюць тым, што ў іх на рахунку няма грошай.

— Наймальнік тут не мае рацыі. Ён абавязаны з вамі разлічыцца ў дзень звальнення.

— Гэта я разумею. Але зараз мне кажуць, што мяне неправамерна звольнілі, што жанчыну ў дэкрэце нельга звальняць у сувязі з ліквідацыяй філіяла.

— Я вам хачу сказаць, што тут парушэнняў няма. А вось тое, што наймальнік з вамі не разлічыўся, — гэта парушэнне. Таму ў гэтай сітуацыі — толькі суд.

— Я іскавую заяву ўжо падала. Але мяне зараз хочучы аднавіць на пра-цы...

— Факт звальнення адбыўся, вы яго не аспрэчылі. Значыць, ваша звальненне з юрыдычнага пункту гледжання правільнае. Вы зараз будзеце судзіцца з-за грошай, а прыняць вас на працу ваш працадаўца можа ў любы час, калі такая магчымасць ёсць, — нават на наступны дзень пасля таго, як вас звольнілі. Але куды вас будучы аднавіць, калі філіяла ў вас фактычна няма?

— **Мяне хочучы аднавіць у Гомелі. Але я ж знаходжуся ў Жлобіне...**

— Я вам яшчэ раз кажу, што ніякай гаворкі аб аднаўленні быць не можа, таму што вас звольнілі законна. Гаворка можа ісці толькі аб тым, што вам прапаноўць нейкую новую працу ў нейкай

новай структуры. Аб аднаўленні гаворкі няма.

— **Усё зразумела. Дзякуй вялікі!**

— Калі ласка.

— Добры дзень! Мне ў лістападзе будзе 55 гадоў. Кантракт у мяне за-канчваецца 31 снежня. Маюму дзіцяці 14 гадоў. Скажыце, калі ласка, ці ёсць магчымасць у дырэктура не працягнуць мне кантракт? Альбо мне абавязаны прадоўжыць кантракт, пакуль дзіцяці не споўніцца 15 гадоў?

— Наймальнік абавязаны прадоўжыць кантракт да наступлення пенсійнага ўзросту. Што датычыцца ўзросту дзіцяці, то нашым заканадаўствам тут нічога не прадугледжана.

— **Калі скончыцца мой кантракт, я ўжо буду пенсіянерка. Значыць, наймальнік мае поўнае права не працягваць кантракт далей?**

— Так, калі вам да гэтага часу споўніцца 55 гадоў, наймальнік мае права кантракт не працягваць нават без тлумачэння прычын.

— **Але ж у мяне дзіця на ўтрыманні...**

— Заканадаўствам тут нічога не прадугледжана. Вось калі нешта прадугледжана ў калектыўным дагаворы вашай арганізацыі, тады іншая справа. Але калі гэтага няма, значыць, трэба кіравацца агульнымі палажэннямі працоўнага за-канадаўства.

— **Дзякуй за кансультацыю.**

«БАЦЬКУ АБЯЦАЛІ ВЯЛІКІЯ ГРОШЫ»...

— Мяне завуць Аксана Юр'еўна. Справа тычыцца майго бацькі. Ён уладкаваўся ў кампанію дальнабойшчыкам. За два месяцы атрымаў усяго 2 млн рублёў, пралетам двойчы на картку. Вялікі грошай ён не бачыў.

— А ён павінен быў іх бачыць?

— **Так, яны абяцалі, калі ён уладкоў-ваўся на працу.**

— У якім выглядзе абяцалі?

— **Згодна з дакументам.**

— Гэта значыць, я зразумеў так, што кантракт не выконваецца?

— **Так. Учора ён павінен быць атры-маць зарплату, але яму было сказана, што ў кампаніі няма грошай. Сёння ён паехаў пісаць заяву на звальненне, але там адмовіліся яе падпісаць. Ска-залі, каб яшчэ месяц адпрацаваў. Як наступіць у гэтай сітуацыі?**

Фота Сяргея ІВКАРОВА

— Паступаць трэба па законе. Першае: трэба падмаць кантракт і глядзець. Калі ўмовы кантракта не выконваюцца наймальнікам, ваш бацька павінен звярнуцца ў інспекцыю працы г. Мінска, якая знаходзіцца на вул. Кісялёва, 4, каб прывесці ўсе тыя факты, пра якія вы нам казалі. Інспекцыя правядзе разліральніцтва.

Калі будзе пацверджана тое, пра што вы зараз распавялі, то ўступіць у сілу артыкул 41 Працоўнага кодэкса, які тычыцца парушэнняў наймальнікам за-канадаўства аб працы. Ваш бацька пры гэтым будзе мець права звольніцца па гэтым артыкуле. Тады яму не трэба будзе адпрацоўваць месяц!

— **Дзякуй вялікі!**

«Я З ДАНЕЦКАЙ ВОБЛАСЦІ. ЯК МНЕ ПРАЦАЎЛАДКАВАЦА?»

— Пётр Пятровіч, я прыехала ў Віцебск са Славянска Данецкай вобласці. І мяне цікавіць такое пытанне: як я магу ўладкавацца ў Віцебску хоць бы на часовую працу? Калі мы ад'язджалі са Славянска, адзінае, што захапілі з дачкаю, гэта пашпарты і больш нічога.

— У нашай рэспубліцы існуе пэўны парадак працаўладкавання замежных грамадзян. У вас кам'ютар ёсць?

— **Так, ёсць: я жыў узар у сяст-ры.**

— Тады зайдзіце на сайт Мінпрацы і сацыяльнай абароны. Там ёсць раздзел «Працаўладкаванне замежных грамадзян». І там напісана, куды і як трэба звяртацца. Усё, што звязана з праца-ўладкаваннем замежных грамадзян, у нас ідзе праз сістэму Міністэрства ўнут-раных спраў.

Наогул, вы можаце паглядзець на нашым сайце ў раздзеле «Працаўладкаванне замежных грамадзян» спіс арганізацый, якія гатовы працаўладкаваць грамадзян Украіны. Вам неабходна звярнуцца да наймальніка, а яму ў сваю чар-гу, — у МУС з тым, каб атрымаць дазвол на ваша працаўладкаванне. Камітэт па працы, занятасці і сацыябароне Віцебскага аблвыканкама правярэць, каб ваша працаўладкаванне не ўшчамляла магчымасці беларускіх беспрацоўных, і калі гэта так, даць дазвол на заключэнне працоўнага дагавора, а МУС ужо прыме канчатковае рашэнне.

— **Зразумела. А можна яшчэ пы-танне: я магу звярнуцца ў цэнтр за-нятасці?**

— Вы можаце звярнуцца ва ўпраў-ленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне — у цэнтр занятасці, як вы гаворыце. Там вам дадуць інфармацыю па працаўладкаванні. Зарэгістраваць у якасці беспрацоўнага вас не змогуць, бо ў вас няма статусу чалавека, які заста-ўна пражывае ў Рэспубліцы Беларусь, і няма статусу бежанца. Але атрымаць неабходную інфармацыю і праекансуль-тацыю, у тым ліку па юрыдычных пы-таннях, вы маеце права.

— **Вялікі дзякуй!**

— Калі ласка!

Час, адведзены на «прамую лінію», за-кончыўся. Тэлефоны змоўклі, канферэнц-зала, у якой знаходзіліся Пётр Пятровіч Грушнік і шэраг яго супрацоўнікаў (каб мець магчымасць апераўіўна адказаць на самыя розныя пытанні), апусцела. Усе званы запісаны і яшчэ будучы аналізава-цца спецыялістамі — каб вызначыць, па якіх пытаннях трэба правесці дадатковую інфармацыйную і тлумачальную работу, якія фармуліроўкі ўдакладніць. Рабочы дзень у міністэрстве працягваецца...

Запісала Святлана БУСЬКО.

СУГУЧЧА

МАСТАЦКІХ ПРАСТОРАЎ

Пры падтрымцы Міністэрства інфармацыі краіны ў Выдавецкім доме «Звязда» пабачыў свет альманах літаратуры народаў СНД «Сугучча» («Созвучие»).

Мінск становіцца спраўдзенай пляцоўкай, якая аб'ядноўвае літаратурныя сілы краін СНД. Сведчаннем таго з'яўляюцца традыцыйныя вераснёўскія міжнародныя «круглыя сталы» з удзелам замежных пісьмennisкаў, бібліятэка кніг «Сугучча сэрцаў» і 11 тамаў, якая была выддзена ў 2013 годзе, шырокая праца па прадстаўленні ў літара-турна-мастацкай перыядыцы перакладаў з пазізі і прозы розных нацыянальных літаратур. Новы крок — заснаванне дадавога альманаха «Сугучча» («Созвучие»).

— У склад міжнароднага рэдакцыйнага савета гэтага адмысловага «томіка дружбы», — расказвае адзін з укладальнікаў альманаха пэат і перакладчык Алякс Бадак, — увайшлі старшыня Саюза пісьмennisкаў Бе-ларусі Мікалай Чаргінец, беларускі пісьмennisкі Мікола Мятліцкі, Таццяна Сівец, Іван Чарота, Аляксей Чарота, Мікола Мятліцкі, пісьмennisкі з Расіі Валерыі Казакю, Алены Кажубю, азербайджанскі пэат Чынгыз Алі аглу, старшыня Саюза пісьмennisкаў Арменіі Эдвард Мілтанян, чачэнская пэатэза Луна Куні, старшыня Каўказскага Дома перакладаў Марат Гаджыев, старшыня Саюза перакладчыкаў Казахстану Кайрат Бакбергенаў... Менавіта такая супольнасць і паспрыяла зладжанай працы па стварэнні «Сугучча». У першы, сёлётні, выпуск увайшлі пазізі і проза Азербай-джана, Арменіі, Беларусі, Казахстану, Малдова, Расіі, Таджыкістана, Узбекістана, Украіны. Кыргызстан прадстаўлены нечаканым дыялогам з Чынгізам Айтматавым «Жанчыны ў нашых лёсах, ці Вечар пазізі для дваіх». Суразмоўца славутага пісьмennisка — народны пэат Казахстана Мухтар Шаханав. А яшчэ пра літаратуру гэтай старонкі — у артыкуле Георгія Хлыпенкі «Славянскі свет у часопісе «Літаратурны Кыргыз-стан». У казахстанскім раздзеле — эсэ Міколы Мятліцкага пра Абаа, над перакладамі якога беларускі творца працаваў для ранейшага выдання асобнай кнігі. Побач — вершы ўраджэнкі Беларусі Любові Шашковай, якую сёння ведаюць як адну з цікавых рускіх пэатэз Казахстана.

«Сугучча» сваімі мастацкімі тэкстамі нагадае і пра літаратуру ра-нейшых дзесяцігоддзяў: размова, а пра публікацыі пісьмennisкаў, якія досыць даўно заваявалі аўтарытэт чытанцоў і зараз працягваюць праца-ваць на ныве прыгожага пісьменства. Гэта і Уладзімір Крупін, і Іон Друцэ, і Мікалай Дабранравы, і Галіна Тарасюк, і Валерыі Казакю.

Сяргей ШЫЧКО.

■ **Факт**

МТС павышае кошт званкоў

Мабільны аператар МТС павышае з 1 верасня кошт сваіх па-слуг. Выдаткі абанентаў павялічацца ў сярэднім на 6%.

Карэцёрка кошту закроне штомесячную плату, галасавыя выклікі ўнутры сеткі і на нумары іншых аператараў на большасці тарифных планаў, паслугі роўнінгу, а таксама праграмы «МТС-Бонус». Без змянення застаетца кошт мабільнага інтэрнэту, пільны на які істотна вырас за першае паўгоддзе 2014 года і працягваюе імклівы рост.

На самым папулярным у абанентаў МТС тарифным плане «Выдат-ны» застанецца ранейшым кошт званкоў ўнутры сетак і на іншыя сеткі. На тарифных планах «МТС SMART» і «МТС SMART+» таксама заха-ваецца кошт ўнутрысеткавых выклікаў. Не распаўсюдзіцца павышэнне тaryфаў і на ўсе пазізіі на сацыяльных тарифных планах «Блізкі», «Для пенсіянераў», «Асаблівы» і «Дзіцячы». Таксама не змензіцца і ўмовы выплат за абсталяванне, набывтае ў растэрміноўку.

Надзея НІКАЛАЕВА

Станцыя «пасвяжэла» да свята

Беларуская чыгунка ўносіць свой уклад у падрыхтоўку Дня беларускага пісьменства ў Заслаўі: гасцей і удзельнікаў свята сустрэне абноўленая станцыя «Беларусь».

Праведзены рамонт і афарбоўка фасадаў станцыйнага будынка і будынка багажнага аддзялення, рамонт дэкаратыўнай падсветкі. Вы-канана ўнутранае аздабленне (у прыватнай), падвесная столь у зале чакання). Адрамантавана пасажырская платформа, праведзена замена вонкавага асвятлення тэрыторыі станцыі і шэраг іншых работ. Асаблі-ва ўвага надавалася добраўпарадкаванню прылеглай тэрыторыі: тут з'явіліся новыя пешаходныя дарожкі з траўратнай пліткай, а ў бліжэйшы час яшчэ будучы ўстаноўлены новыя лавкі і ўрны. Фасад станцыйнага будынка ўпрыгожыла пано на гістарычную тэму.

Сяргей РАСОЛЬКА

ОАО «Слуцкий льнозавод»

В объявлении, опубликованном в газете «Звязда» № 135 от 22.07.2014 г., пункт 1 повестки дня внеочередного собрания акционеров следует читать «О внесении изменений в Устав».

УНП 690657228

Надзея НІКАЛАЕВА

Мы разам — Беларусь!

Краіна моцная рэгіёнамі: Жыткавіцкі раён

Дабрабыт людзей залежыць ад саміх людзей

У гэтым перакананы старшыня Жыткавіцкага райвыканкама Аляксандр МІКАЛУЦКІ

На працоўным стала кіраўніка раёна шмат востра заточаных апоўкаў. Калі звярнула на гэта ўвагу, Аляксандр Віктаравіч прызнаўся, што любіць, каб паўсюль быў парадак. Гэтым прынцыпам няўхільна кіруецца ўсе 30 гадоў, якія прысвяціў сельскай гаспадарцы (22 з якіх у якасці кіраўніка). Як вынік — у 2006-м атрымаў з рук Прэзідэнта медаль «За працоўную долблесць». Гэтую ганаровую ўзнагароду пацярпаў на справе цяпер ужо на пасадзе кіраўніка Жыткавіцкага раёна. І небеспаспяхова. «Сёлета маё 30-е жніўе, — кажа кіраўнік. — І, што радуе, без хлеба не застанемся. Збожжа добрае. Гонар барэ, колкі ўбралі!» Менавіта з такой аптымістычнай ноты і пачалася наша размова.

«НАМ ТРЭБА ВУЧЫЦЦА СЯБЕ РЭКЛАМАВАЦЬ!»

— Аляксандр Віктаравіч, вы ўзначальваеце вельмі прыцягальны для турыстаў рэгіён. Тут, у самым цэнтры беларускага Палесся, невярагодна прыгожая прырода. Але, як мне падаецца, аднымі рэкамды да азерамі патрабавальна турыста не завашіш. Трэба, каб быў яшчэ і сэрвіс, прыдатны для камфортнага адпачынку. Што робіцца ў гэтым накірунку? — На Прыпяці кожны сезон збіраецца шмат людзей. Прыязджаюць з Мінска, Брэста, Ганцавічаў, Слігорска, Слуцка, Бабыруйска, Мікашэвічаў... Гасцей, вядома, у першую чаргу прыцягвае палеская прырода: больш, як 50% раёна займаюць вада і лясы. Прысяжы, немцы, італьянцы прыязджаюць у Беларусь у Венецыю на паляванне і рыбалку, застаюцца тут на тыдзень-два. Каб

прыцягнуць турыстаў, цесна супрацоўнічаем з турфірмамі, а ААТ «Тураўшчына» само стварае турыстычныя групы для палявання і рыбалкі. У іх ёсць направадваная гадамі кліенцкая база. Але, як вы правільна заўважылі, яе трэба пашыраць. Нам нельга расслабляцца ні на хвілінку, трэба паляпшаць ужо створаныя ўмовы, павялічваць колькасць цікавых прапаноў для адпачынку. Радуе, што ўладальнікі аб'ектаў аграэкатурызму, якіх на сёння ў раёне 28, не ставяць на месцы. Так, напрыклад, вядомы на ўсю краіну фермер Міхал Шруб вырашыў пашырыць свой бізнес: будзе новы турыстычны комплекс на рацэ Сцебізе. Каля жываліснага возера Белае таксама расце як на дражджах комплекс для масавага турыста — там будзе не вельмі дарагое прахыванне. Актыўна ўкладае сродкі ў развіццё турызму ў раёне і Беларапрамбанк. Плануецца пашырыць турыскую базу адпачынку «Струмён» — пабудавец кавярню,

лазню, набярэжную прывесці ў парадак. Толькі на абсталяванне апошняй выдзяляецца 6 млрд рублёў.

— Не апасаецца нездадзай канкурэнцыі паміж людзьмі, якія прадстаўляюць турыстычныя паслугі?

— Канкурэнцыя — рухавік прагрэсу. Яна ў нас, дзякуй Богу, здаровая. Я за тое, каб прадпрымальныя людзі мелі прыбытак. Гэта толькі на карысць раёну. Няма прынцыповай розніцы, хто прадстаўляе паслугі — той ці іншы прыватнік альбо дзяржаўная арганізацыя. Галоўнае, што ў інтэрнаце мільгае Жыткавіцкі раён, што людзі сюды едуць, пакідаюць свае грошы ў крамах, музеях. Мы, дарэчы, стараемся ўлічваць, што турыст турысту розніца, у кожнага з іх кашалек рознай таўшычын. І трэба будаваць базы адпачынку рознага коштавага ўзроўню.

— Аднымі ўражаннямі, вядома, сыты не будзеш. Як вы ацэньваеце стан кавярняў і рэстаранаў, у прыватнасці, у Тураве, куды з'язджаюцца найбольшая колькасць турыстаў?

У цэнтры беларускага Палесся знаходзіцца самае буйное возера ў Гомельскай вобласці — Чырвонае (яго плошча — 43,6 кв. км).

— 37 прадпрыемстваў грамадскага харчавання на 1508 пасадачных месцаў — гэта, пагадзіцеся, не мала для раёна. Але ёсць праблема: прыязджае, напрыклад, вялікі аўтобус турыстаў у той самы Тураў, а пакарміць адрозу ў адным месцы столькі людзей мы не можам. Мы працуем над гэтым, і неўзабаве з'я-

віцца некалькі кавярняў, дзе можна будзе размясціць да 100 чалавек. Гэта пытанне губернатар трымае на асабістым кантролі. Ды і наогул, каб палепшыць сітуацыю ў сферы турызму, распрацавана цэлая праграма, комплекс мерапрыемстваў на ўзроўні аблвыканкама. Я згодны з Уладзімірам Андрэевічам, што на добраўпарадкаванне не трэба шкадаваць сродкаў, з часам выдаткі сябе акупяць. Толькі ў развіццё Турава за апошні час укладзена больш за 50 млрд бюджэтных сродкаў, каля 20 млрд з іх — толькі на добраўпарадкаванне. Здавалася б, маленькі гарадок, але ён прываблівае сёння людзей, што едуць падзіцца на крыжы, якія растуць. Карыстаецца папулярнасцю і адзіная ў краіне пльывучая гасцінца. Паглядзець тут ёсць што. Адзінае, што нам трэба яшчэ вучыцца сябе рэкламаваць. Неўзабаве на ўездзе ў раён на мяжы Браскаўскай вобласці з'явіцца стэнды з пералікам таго, што можна паглядзець на Тураўшчыне.

ИНВЕСТАРАМ НА ЗАМЕТКУ

— На свае вочы пераканаліся, што ў ААТ «Прыазёрскае-Агра» ўкладае грошы Тураўскі камбінат. Там цяпер узводзіцца сучасная малочна-тварная ферма. Якія яшчэ аб'екты з'яўляюцца прыцягальнымі для беларускіх і замежных інвестараў? — Сёлета за першае паўгоддзе удалося прыцягнуць

прадукцыі авіяцыйнага прызначэння. — Якія яшчэ інвестыцыйныя прапановы ёсць сёння ў рэгіёне? — Рады будзем інвеставаць у вытворчасць сапрапелі і перапрацоўцы сапрапелі на тэрыторыі Жыткавіцкага раёна альбо будаўніцтва мыйкі для аўтамабіляў. А таксама стварыць прадпрыемствы — па здабычы і перапрацоўцы кааліну; па перапрацоўцы рачной і сажалкавай рыбы, а таксама дзікароўнай прадукцыі на тэрыторыі Прыпяцкага Палесся. Акрамя таго, прапаноўваем інвестарам змяльніць часткі і дзяржаўныя будынкі, якія выкарыстоўваюцца не эфектыўна. Поўную інфармацыю аб іх можна знайсці на афіцыйным сайце райвыканкама. З 8 аб'ектаў з аўкцыёну ўжо прадалі два: школу ў вёсцы Старажоўцы — прыватнаму гандлёва-вытворчаму ўнітарнаму прадпрыемству за 11 базавых велічын пад дзяржаўную вытворчасць; дзіцячы сад і кацельню ў аграгарадку Ленін фізічнай асобе за 2 базавыя велічын пад жыллё і вядзенне падсобнай гаспадаркі. Астаннія 6 (школа ў вёсцы Любавічы; будынак вучэбна-вытворчага камбіната ў Жыткавічах; сельскі клуб у вёсцы Перароўскі Млынск, сховішча для гарадніні ў пасёлку Заходні; лясны ў вёсцы Найдзі; школа, майстэрня з кацельняй, сталовая з прыбудовай у вёсцы Ветчын) яшчэ шукаюць свайго гаспадару. (Заканчэнне на 7-й стар.)

прадукцыі авіяцыйнага прызначэння. — Якія яшчэ інвестыцыйныя прапановы ёсць сёння ў рэгіёне? — Рады будзем інвеставаць у вытворчасць сапрапелі і перапрацоўцы сапрапелі на тэрыторыі Жыткавіцкага раёна альбо будаўніцтва мыйкі для аўтамабіляў. А таксама стварыць прадпрыемствы — па здабычы і перапрацоўцы кааліну; па перапрацоўцы рачной і сажалкавай рыбы, а таксама дзікароўнай прадукцыі на тэрыторыі Прыпяцкага Палесся. Акрамя таго, прапаноўваем інвестарам змяльніць часткі і дзяржаўныя будынкі, якія выкарыстоўваюцца не эфектыўна. Поўную інфармацыю аб іх можна знайсці на афіцыйным сайце райвыканкама. З 8 аб'ектаў з аўкцыёну ўжо прадалі два: школу ў вёсцы Старажоўцы — прыватнаму гандлёва-вытворчаму ўнітарнаму прадпрыемству за 11 базавых велічын пад дзяржаўную вытворчасць; дзіцячы сад і кацельню ў аграгарадку Ленін фізічнай асобе за 2 базавыя велічын пад жыллё і вядзенне падсобнай гаспадаркі. Астаннія 6 (школа ў вёсцы Любавічы; будынак вучэбна-вытворчага камбіната ў Жыткавічах; сельскі клуб у вёсцы Перароўскі Млынск, сховішча для гарадніні ў пасёлку Заходні; лясны ў вёсцы Найдзі; школа, майстэрня з кацельняй, сталовая з прыбудовай у вёсцы Ветчын) яшчэ шукаюць свайго гаспадару. (Заканчэнне на 7-й стар.)

■ Шчасце ёсць

ПАД КРЫЛАМІ БАЦЬКОЎСКОЙ ПЯШЧОТЫ

У доме сямейнага тыпу Рудніцкіх жыве 12 дзяцей

— Усе яны нашы, родненкія, харошыя, прыгожыя, клепатлівыя, дарагія сэрцу, — гаворыць іх мама Таццяна Аляксандраўна. Яна называе імёны сваіх выхаванцаў: Ліля, Паўлік, Лена, Тая, Наташа, Анжэла, Іна, Ваня, Рома, Аляна, Карына, Зарына — і шчасліва ўсміхаецца.

— А яшчэ Алена ды Волка, — устаўляе сваю «капеіку» ў размову Васіль Вячаслававіч. — Вой, ледзь не забілася пра тых, хто ўжо вылецеў з нашага сямейнага гнязда ў самастойнае жыццё! Алена працуе ў Мінску ў краме, а Волка жыве з мужам у Лунінічы і працягвае вучобу ў сельскагаспадарчым каледжы. Два месяцы таму ў іх нарадзілася дзіцячынка, і мы з Васем ездзілі туды з віншаваннямі. — Дык вы, Таццяна Аляксандраўна і Васіль Вячаслававіч, аказваеце, ужо бабурля і дзяўля? — Так, і задаволеныя гэтым. Захацелася больш падрабязна даведацца пра гэтую сямейную пару. Ён і яна з вёскі Града Жыткавіцкага раёна. У бацькоў Васіля было шасцёрка дзяцей, а ў Таццяны толькі адна сястрычка, і яна вельмі шкадалава, што не 10-11 братоў і сястрыц, як у яе родзічцы, дзе заўсёды было шумна, весела, цікава. Таму яшчэ ў дзяцінстве вырашыла: выйдзе замуж і займее вялікую сям'ю. Як вывясілася пасля, і Васіль быў не супраць гэтага, калі яны пажніліся 17 гадоў таму. Бацькі Таццяны пераехалі тым часам жыць у Вільчу, дзе маладая сямейная пара пасялілася ў новым доме. Неўзабаве ў іх нарадзілася Ліля, а праз два гады і Паўлік. (Заканчэнне на 7-й стар.)

Валянцін КАРПАЎ, дырэктар КСУП «Коленскае».

З ДОБРЫМ СЛОВАМ ДА СУМЛЕННАГА ПОСПЕХУ... КРОЧЫЦЬ ДРУЖНЫ КАЛЕКТЫЎ КСУП «КОЛЕНСКАЕ»

Калі праязджалі па аграгарадку Кольна (які, аказваецца, існуе тут з XVI стагоддзя як паселішча Наваградскага ваяводства Вялікага Княства Літоўскага), у вочы кінулася вялікая колькасць бусыянак ля дагледжаных дамоў. Цікава, ці ўплывае гэта хоць некалькі на нараджальнасць? «Нараджальнасць тут падняў яшчэ ў 2001 годзе Прэзідэнт, калі прыняў рашэнне будаваць у вёсцы новую сучасную школу», — адказвае Валянцін Карпаў, вопытны і мудры кіраўнік, які ўжо 13 гадоў узначальвае КСУП «Коленскае».

— Як цяпер памятаю, падышоў да мяне і пытаецца: табе лепш камбайны выдзеліць альбо школу адрамантаваць? — Працягвае Валянцін Мікалаевіч. — Я кажу: школу, інакш праз колькі гадоў на тых камбайнах не будзе каму ездзіць. І што б вы думалі: праз год адкрылі школу-сад, неўзабаве і камбайны новыя мы атрымалі. Што таіць, былі і незадаволеныя, якія казалі, што пуставаць будзе тая школа. Але, на шчасце, іх прагнозы не спраўдзіліся: класы запоўнены, і ў садок, дзе сёння 30 дзятак — чарга.

Сумленне — лепшы кантралёр

Пакуль дзеці знаходзіцца пад наглядом настаўнікаў і выхавальнікаў, іх бацькі шчыруюць у мясцовай гаспадарцы. Хто на ферме, хто ў полі... Менавіта ў полі мы і вылавлілі Валянціна Мікалаевіча. Зазірнуў сюды на хвілінку, каб паглядзець, як ідзе ўборка, спытаўся ў хлопцаў, ці ўсё ў парадку. — На полі і на іншых аб'ектах я бываю па некалькі разоў на дзень. Гэта неабходна, бо усё не прадугледзіць, імгненна трэба часам на месцы прымаць рашэнні, уносіць карэктывы. Як той казаў, лепш адзін раз убачыць, чым сто разоў пачуць. Пакуль фатограф пабег лаўці кадры, я пацкавілася ў Валянціна Карпава, у якога праз кожныя 5-7 хвілін звяноў мабільны тэлефон, ці практыкуе ён, як некаторыя кіраўнікі, відэазапіранне за сваімі работнікамі. — Ды што вы, — усміхаецца Валянцін Мікалаевіч. — Наш славянскі народ да ўсяго знойдзе творчы падыход. Закрываюць камеру ці провад адшчынку. Якія б меры кантролю не прыдумалі, яны не дапамогуць, калі не будзе даверу, усведамлення таго, што і для чаго ты робіш. Сумленне — лепшы кантралёр. Таму стараюся настраіваць калектывы выконваць сваю працу якасна і свечасова. Не сквалінаю на заслужаную

Галоўны арганом Уладзімір БЕРДЗІЧАВЕЦ (справа) і камбайнер Мікалай ЖУК абмяркоўваюць уборачную стратэгію.

пахвалу; часам добрае слова стымлюе не менш, чым каляйка. Разам з тым Валянцін Карпаў, дарэчы, эканаміст па адукацыі, разумее, што на адных толькі пахвалах далёка не заедзеш. — Без матэрыяльнага стымулу сёння нікуды. Стараемся падтрымліваць параўнальна годную зарплату. Сярэднмесячны заробак за ліпень склаў 4 200 тысяч рублёў. У сезон механізатары добра заробяць на ўборцы збожжавых, на нарыхтоўцы кармоў, на хімпрацоўцы пасеваў, 13-14 мільёнаў для іх — гэта не мяжа. Зарплата ў нас здэвальная, залежыць ад прадукцыйнасці. Калі нехта больш заробіў, чым дырэктар, страху ў гэтым няма. Нягледзячы на тое, што хлеб наш нялёгкі, у гарадніну пару людзі самі імкнучыся заробіць грошы, нават адмаўляюцца на час уборкі ад выхаднога.

З сельгасугоддзяў КСУП «Коленскае» — 1300 га займаюць поімы. Таму гаспадарка вельмі залежыць ад капрызу надвор'я. — Пойма Прыпяці — непрадукцыйная рэч, асабліва ў нашай зоне, — падкрэслівае Валянцін Карпаў. — Вельмі часта, у прыватнасці, пасля моцных дажджоў, нічога не застаецца, як прыпыняць работу. Нават калі з асфальту дождж сышоў, пойма усё яшчэ заліта. Гектары лічача, а прадукцыю з іх узяць нерэальна... Тым не менш «Коленскае» ў лідарах у раёне па надоях малака. А яны, не сакрэт,

Уборка збожжа.

Сеем, як у Ізраілі...

у многім залежаць ад якасці кармоў. — Кармамі сёлета я задаволены, — кажа Валянцін Мікалаевіч. — Ужо нарыхтавалі больш як у 2 разы, чым летась. Самае галоўнае, што гэта якасная травяністая кармы першага класа: са шматгадовых траў, у тым ліку з люцэрны і канюшыны. Яны нашым толькі пажыўныя, чым чыста злаквыя. Да верасня нам неабходна яшчэ мінімум 3-4 кармаадзінкі нарыхтаваць на травяністых кармах. З верасня пачнецца траўны пераход на нарыхтоўцы кукурузных кармоў. 1900 га адносна 1100 га мінулага года ўдалося пасеяць. Гэта таксама сур'ёзна аб'ём. Ставім перад сабой заданую забяспечыць сябе круглагадзічным запаса кармоў. Тады наступны год будзе нашым прасцейшы, бо не трэба будзе залежыць ад прыродных фактараў пры арганізацыі догляду жывёлы.

Валянцін Карпаў, прызнаўся, рады, што сёлета прынялі рашэнне падвоззіць агульні вынікі ўборкі ўраджаю. — Мы штогод усёй краінай ушаноўваем лідару жыва. Але не менш увагі заслугоўваюць і іншыя людзі, якія паказваюць найлепшыя вынікі па надоях малака, па нарыхтоўцы кармоў... Падверце, уярць кукурузу не менш складана, чым ямень ці пшаніцу. Людзі шчыруюць не толькі на ўборцы збожжа, таму вылучаюць адзін від работы няправільна. Каб не атрымаўся так, што сёння нам трэба ушаноўваць ма-

лочніка, бо ён смятану робіць. А той, хто малако для той смятаны здабывае, заўсёды застаецца ўбож. — Валянцін Мікалаевіч, нягледзячы на ўсе цяжкасці, гаспадарка на добрым рахунку ў раёне, дэманструе добрыя вынікі і па ўборцы збожжавых, і па нарыхтоўцы кармоў, і па надоях малака. У чым сакрэт? — Дарэчы, мы першымі ў раёне завяршылі ўборку збожжавых і дапамагалі суседзям. У любой працы галоўнае — правільна арганізаваць працэс. Двойчы на дзень у нас праходзіць планёрка. Вечарам абмяркоўваецца план наступнага працоўнага дня, размяркоўваецца тэхніка. Раніцай, зыходзячы з умоў надвор'я, карктуецца. Каб рыбу есці, трэба ў вяду лезці, як той казаў... Дарэчы, хоць на тэрыторыі гаспадаркі маецца рыбгас «Чырвоная зорка», мы выкапалі ў садзе гаспадаркі і сваю сажалку, кармаў запасцілі. Прадэмаі іх пераважна мясцовым людзям. Яны ведаюць, што рыба добрая, ды і танней абыходзіцца. Акрамя таго, не эканоміць грошы на абслугоўванні і рамонт тэхнікі, здароўі людзей, вяртаецца да майго пытання Валянцін Карпаў. — Стараемся правільна эксплуатаваць і апэратыўна рэагаваць на паломкі, каб мінімум прастое тэхнікі быў. Гэта проста неабходна. Бо я не першы год жыву і ведаю, што аб'які двойчы робіць, а сквалны двойчы плаціць.

На звяздоўскую «дошку» гонару трапілі лепшыя сярод лепшых:

Мікалай ЖУК, Мікалай ДАМАРАД, Станіслаў КОЗЕЛ, Аляксандр ТРАФІМОВІЧ, Уладзімір ХАНЕНЯ, Андрэй КАРОТКІ, Аляксандр ВІЧНЕВСКІ, Мікалай ГУЛЮТА, Міхал ПЯШЭВІЧ, Раман ЛЯУКО-ВІЧ, Мікалай ЮХНЕВІЧ, Уладзімір ГУЛЮТА, Уладзімір ПЯТРАШКА, Віктар ГАЛВАЧ, Аляксандр ПЯШЭВІЧ, Іван АНДЫК, Таццяна ПАУЧАНЕЦ, Валянціна ПЯШЭВІЧ, Таццяна ГРЫШАЙ...

Аператары машыннага даення Іван АНДЫК і Алена САСКЕВІЧ рыхтуюцца да даення кароў.

Маскарпонэ...

з тураўскай «прапіскай»

Гісторыя сыру пачалася прыкладна 8 тысяч гадоў да нашай эры. Лічыцца, што першы сыр з'явіўся на Сярэднім Усходзе або ў Цэнтральнай Азіі. Згодна з паданнем, араўійскі купец Канан захапіў з сабой у дарогу ежу і авечае малака. Калі сеў перакусіць, з гарлячка з малаком

пацякла вадзяністая вадкасць, а на дне купец знайшоў шчыльны згустак. Канан вырашыў пакаштаваць незвычайны прадукт і быў захоплены настолькі, што падзяліўся навіной з суседзямі. Так з'явіўся першы сыр. Папулярнасць новага прадукту вельмі хутка распаўсюдзілася і на Еўропу.

Каб пакаштаваць традыцыйны італьянскі сыр сёння неабавязкова ехаць у Італію. У Тураве, які славіцца сваімі цудоўнымі каменнымі крыжамі, з'явіўся новы цуд — Тураўскі малочны камбінат, дзе з беларускага малака вырабляюць мацарэлу, маскарпонэ, рыкоту...

Дырэктар ААТ «Тураўскі малочны камбінат» Вольга ЛУЦКО.

Цікава

- У свеце існуе больш за 2 000 гатункаў і больш за 500 відаў сыру
- Сляды сыру былі знойдзены ў егіпецкіх пірамідах часоў першай дынастыі (3000 — 2800 да н.э.)
- Брытанскай каралевае Вікторыі на вяселле прэзентавалі кола сыру чэдар вагой крыху больш за 500 кг
- Цвёрды сыр прымаецца ў якасці крыніцы забеспячэння ў 4-х банках Эміліі-Рамані. Так,

банк *Credito Emiliano* прыняў на захоўванне ад сваіх кліентаў 400 тысяч галолак пармезану. Па экспертнай ацэнцы кошт 40-кілаграмовага сырнага круга складае каля 300 еўра

Старажытныя рымляне выкарыстоўвалі сыр у выпадку атручвання

Сыр абараняе зубы ад карысу. Для прафілактыкі дастаткова з'ядаць кавалачак сыру пасля

200 г сыру цалкам задавальняе сутачную патрэбнасць арганізма ў жывёльных бялках. Дарчы, менавіта вегетарыянцы і манахі стварылі рэцэпты самых незвычайных далікатэсных сыроў (бры, камамбер, ракфор).

Гатуем разам з Bonfesto

Грушы, запечаныя з мёдам і рыкотай

Інгрэдыенты:
4 спелыя грушы,
150 г рыкаты,
плячэнне (4 шт.),
2 ч. л. вадкага мёду,
1 ч. л. масла,
1 ч. л. карычывага цукру,
1 ч. л. карыцы.

- Папярэдне разарэіце духоўку да 200°C.
- Змажце форму для запякання маслам, прысыпце цукрам.
- Разрэжце грушы на 2 часткі, выліце асродкі і начыніце выемкі рыкотай з горкай.
- Пакладзіце грушы ў форму, паліце кожную мёдам і пасыпце карыцай.

- Выпякайце 15 хвілін.
- Здрабніце плячэнне (буйнае крошкі).
- Дастанце гатовыя грушы з духоўкі, пасыпце крошкай і заляжце пад грылем яшчэ 5 хвілін.

Больш рэцэптаў на www.bonfesto.com

Італьянскія падыходы да беларускіх густаў

Беларускі брэнд Bonfesto створаны шляхам зліцця дзвюх добра вядомых западных асноў «до» (добры, выдатны) і «фесто» (свята, фестываль). Але гэта зусім не значыць, што балаваць сябе тураўскімі сырамі можна выключна ў святочныя дні, падкрэсліла дырэктар ААТ «Тураўскі малочны камбінат» Вольга ЛУЦКО. Хутэй наадварот, малочны гігант узяў і межах дзяржапраграмы развіцця Прыпяцкага Палесся якраз для таго, каб развясці старэйшы беларускі спажываўца наконце таго, што італьянскае — значыць завабляе дарогае. І зрабілі яго даступным для штодзённага спажывання.

Першае, што кінулася ў вочы на вытворчасці, гэта вялікія металічныя трубы, па якіх і цякуць малочныя рэкі да сваіх сярніх берагоў. Усе сыры вырабляюцца на італьянскім абсталяванні, па італьянскай тэхналогіі і рэцэптуры. З беларускага тут толькі малако і спецыялісты. Дарчы, апошня, паводле слоў намесніка дырэктара ААТ «Тураўскі малочны камбінат» Сяргея ЛАЗАРЭВІЧА, які суправаджаў нас па прадпрыемстве, сёння ніколі не саступаюць італьянскім.

У Тураве паспелі папрацаваць больш за сотню італьянцаў, — распавядае Сяргей Уладзіміравіч. — Патрыярхі сусветнага сыраводства не толькі ўдзялілічылі ў распрацоўцы праекта будаўніцтва завода, але і дапамаглі асвоіць італьянскае абсталяванне. А італьянскі тэхналаг Раберта Піаца наогул больш як год жыў у Тураве і вучыў беларускіх сырапрацоўшчыц тонкасям вытворчасці мяккіх і паўцвёрдых сыроў.

Сяргей Лазарэвіч лічыць з'яўленне ў Тураве суперчаснага завода сапраўдным дзівам.

Тут былі і італьянцы, і літоўцы, і немцы — і ўсе яны ў адзін голас кажуць, што такіх вытворчасцяў нават у Еўропе адзікі. Тураў, Жыткавічы — невялікія гарады, але, як ні дзіўна, зоркі сышліся.

Начальнік вытворчасці Вадзім КАЛЯДЗІЧ, начальнік вытворчай лабараторыі Юлія КАРБАНОВІЧ, менеджер па якасці Анастасія БАЗАРЭУСКАЯ і тэхнік-радыёлаб Вольга АСПІЕНКА (злева направа) праводзяць штодзённую дэгустацыю сырных прадукцый.

Так выглядае сыр «Провалета-mini» перад тым, як трапіць ва ўпакоўкі. На фота інжынер-тэхналаг Вольга ГАЛЕЦ.

Малочная праўда тураўскіх сыроў

— Заўважыла, што на эмблеме завода напісана — «Малочная праўда». Гэта сведчыць пра тое, што ў тураўскіх сырах няма месца падману?

— Так, у гэтым прадукцыі, які мы вырабляем з малака, усё сумленна, — пацвярджае маю здагадку Сяргей Лазарэвіч. — Мы клопавымся пра здароўе сваіх пакупнікоў. Пры будаўніцтве завода было прынята рашэнне вырабляць выключна натуральную прадукцыю. І, вядома, мы сутыкнуліся з праблемай: многія еўрапейскія прадпрыемствы-канкурэнты, каб павялічыць тэрміны прыдатнасці сваіх сыроў, выкарыстоўваюць кансерванты, не грэбуючы замяняльнікамі тлушчу. Канкурывацца па кошыце нам з імі, вядома, складана. Але мы не гонімся за хуткімі грашыма, арыентуемся на больш высокія стандарты і не збіраемся адхіляцца ад той прынымавай пазіцыі, якую займае ўласнік прадпрыемства, з якім нам, шчыра прызнацца, вельмі пашанцавала. Гэта вельмі прэгрэсіўны чалавек, які не жыве сённяшнім днём, а бачыць развіццё прадпрыемства ў перспектыве. Заўсёды будзе спажываць, які

аддадуць перавагу менш якаснаму, але таннаму. Разам з тым шмат і тых, якія выбіраюць натуральную прадукцыю. Мы таксама ўпэўнены, што за натуральнасцю будучыня. Культура спажывання будзе мяняцца з ростам узроўню жыцця. Людзі зразумеюць, што лепш есці менш, але больш якасна.

— У гандлёвую сетку наша прадукцыя пачала паступаць з 13 мая мінулага года, — распавядае менеджер па якасці Тураўскага малочнага камбіната Настася БАЗАРЭУСКАЯ, — а ўжо ў чэрвені прадпрыемства атрымала сертыфікаты адпаведнасці патрабаванням ISO 9001 і FSSC 22000. Апошні сертыфікат у нас у Беларусі маюць толькі 5 прадпрыемстваў. Сістэма FSSC 22000 адкрыта для прадпрыемства шырокай гарызонты. Пастаўляем свежую італьянскую сыры не толькі ў супер- і гіпермаркеты, кавярні і рэстараны Беларусі, але і на расійскі рынак, у Маскву, Санкт-Пецярбург, Калінінград. І на гэтым спыняцца не збіраемся.

— На супермаркет прадпрыемства на еўрапейскім узроўні не толькі вытворчасць, але і адносіны да экалогіі.

— Для выканання экалагічнага заканадаўства мы пабудавалі на прадпрыемстве

ачышчальныя збудаванні — гэта спецыяльныя мікразаводкі па ўтылізацыі шкодных рэчываў, якія змяшчаюцца ў сыраватцы, — тлумачыць Сяргей Лазарэвіч.

— У працэсе вытворчасці мацарэлы застаецца сыраватка — пабочны прадукт, праблема ўтылізацыі якой вельмі сур'ёзная для ўсіх прадпрыемстваў галіны. На Тураўскім малочным заводзе з сыраваткі вырабляюць рыкоту.

— Перапрацоўваем сыраватку і паралельна з адходаў, сцёкаў вырабляем біягаз, які выкарыстоўваем у сваёй калені для вытворчасці цеплыні і пару, — працягвае Сяргей Уладзіміравіч. — Такім чынам мы і наваколнае асяроддзе не забруджваем, і атрымліваем эканамічную выгоду.

Калі ствараўся завод, улічвалася і тое, што праз рэгіён праходзяць турыстычныя маршруты. Для таго, каб турысты маглі смачна і ва ўтульнай атмасферы паесці, ля завода пабудавалі кавярню. Харчуюцца тут не толькі госці з розных краін, але і, вядома, супрацоўнікі завода і нават мясцовыя жыхары: дзе яшчэ ў палескай глыбінцы знайсці латэ макіята і капусчына з правільнай пенкай!

— Запаслі да сябе шэф-кухара з Мінска, — распавядае Сяргей Лазарэвіч. — Ён навукае нашых мясцовых кухараў. Стараемся, каб наша кухня была разнастайная, смачная, і даступная. У меню стравы як з выкарыстаннем нашых сыроў, так і без сыру. Калі мы адкрываліся, у Тураў прыязджаў італьянскі шэф-кухар, які здзіўляў усіх тую колькасцю страў, якія можна прыгатаваць з мажкага і паўцвёрдага сыру.

Побач з кавярняй фірмавае крама. У сезон тут дастаткова вялікі патак спажываўцоў. Тыя турысты, якія сюды заходзяць, выходзяць з поўнымі сумкамі.

— Гэта, безумоўна, радуе, — усміхаецца Сяргей Уладзіміравіч. — Выручка ў нас дастаткова добрая для сельскай крамы. Тут заўсёды самыя свежыя прадукты і максімальны асартымент. Той жа, хто не даехаў да Турава, нашы сыры можна знайсці ў гіпер- і супермаркетах, яны прадстаўлены ва ўсіх рэгіёнах краіны. Прадукцыя, пераканаліся, на складзе

Укладчык-упакоўшчык Ірына ЯРМОЛІЧ (справа) навукае практыкантаў Яну БЫХАЛ (злева) і Насту МІХАНАВЕЦ.

не залежваецца.

— Вытворчыя магутнасці сёння дазваляюць перапрацоўваць 250 тон малака за суткі, — тлумачыць Сяргей Лазарэвіч. — Сёння загрузка — 37% (Тураўскія сырапрабы адчуваюць цяжкія цяжкія, што і астатнія буйныя малочныя вытворчасці Беларусі: дэфіцыт сыравіны — малака. — Аўт.). Патэнцыял завода — 600 тон малака за суткі. На будучы год мы плануем увесці другую лінію завода. Пэчатанна: спачатку на 400 тон, пасля на 600.

— Аднак 400 і тым больш за 600 тон малака ў суткі — лічба сур'ёзная.

— Да недахопу сыравіны мы ставімся як да праблемы, а як да задачы. Разумею, што сыравінную зону трэба развіваць. Таму і выкупілі акцыю двух сельгаспрадпрыемстваў Жыткавіцкага раёна: ААТ «Дзякавічы» і ААТ «Прыазёрскае-Агра», дзе развіваем малочную вытворчасць. Плануем інвеставаць сродкі і ў іншыя бліжэйшыя гаспадаркі, будаваць там малочна-тварынавыя комплексы.

На Тураўскім малочным камбінате працуюць малады і дужы калектыў, які любіць свой завод і ганарыцца той якаснай і смачнай прадукцыяй, якую выпускае. Усе я адзін прызналіся, што з'яўляюцца сапраўднымі «патрыётамі» тураўскіх сыроў. Каб зразумець шчырасць іх слоў, дастаткова проста пакаштаваць...

туры тураўскага малочнага камбіната Юлія КАРБАНОВІЧ. — Таму актыўна працуем над тым, каб афіцыйна падоўжыць тэрміны ўжывання нашых сыроў, заявіцца на падаўжэнне тэрмінаў прыдатнасці.

— А вы асабіста як ставіцеся да мяккіх сыроў? — цікавіцца ў Вадзіма Анастасія.

— Я толькі тураўскія сыры і ем, — адказвае, не задумваючыся. — Большасць беларусаў пакуль па звычцы аддаюць перавагу цвёрдым сырам. А ўсё таму, што, на жаль, у Беларусі не так шмат людзей ведаюць, што можна прыгатаваць з мяккіх і паўцвёрдых сыроў.

— Прапаную неадкладна выправіць гэту сітуацыю. Парыце, калі ласка, чым можна здзіўіць гасцей пры дапамозе Bonfesto?

— Я б рэкамендаваў сыр «Мацарэла Піаца» узяць для запякання мяса, рыбы. Вядома, гэта ідэальны варыянт для прыгатавання піцы.

Абавязкова ўзяць бы для гасцей традыцыйную мацарэлу ў залуцы. З яе зрабіць бы салату «Капрэза». Для яе, акрамя мацарэлы, спатрэбяцца памідоры, базілік, соль, молаты перац і аліўкавы алей. Гэта салата выправавана на ўсіх маіх гасцяў.

Мацарэла не толькі смачная, але і вельмі карысная сыр. У ім практычна няма тлушчу, вуглядаў і солі. З мацарэлай гатуецца розныя бутэрброды, ланчонны запяканы, начынікі для пельменяў і пірагоў. Мацарэлу ў шарах наколаюць на шпакі разам з маленькімі памідорчыкам чары ці з крэветкай.

Абавязкова пакаштаўце мацарэлу з дабайкамі. «Мацарэла Паніні» больш шчыльная па структуры, чым звычайная мацарэла ў залуцы. У італьянскай кухні паніні — адзін з відаў гарачага закрытага бутэрброда з белага пшанічнага хлеба, вэндліны, мацарэлы, памідору і соуса песта. Як толькі паніні начыніце, яго заляжце пры дапамозе бутэрбродніцы або на грылі, можна для гэтага выкарыстаць таксама патэльню. На Тураўскім малочным камбінате «Мацарэла Паніні» выпускаецца з двума відамі натуральных дабавак

— базілікам і папрыкай. У планах асацыя мацарэлу з крэветкай і кропам. Акрамя бутэрброду, гэты від мацарэлы можна выкарыстоўваць як для прыгатавання салатаў, запякання мяса, так і ў якасці самастойнай закусцы.

Калі вы ідзеце на прыроду з сябрамі, я б узяў сыр паўцвёрды вэнджаны правалета ці правалета. Маленькія шарыкі зручна налізаць на шпакі: яны цудоўна спалучаюцца з грышай і вялікімі памідорамі. Пры нагрыванні сыр плавіцца, таму ён выдатна падыходзіць для прыгатавання страў з сырной начынкай.

Думаю, мала хто з вашых гасцей каштаваў страву з рыкоты. Рыкота — традыцыйны мяккі італьянскі сыр, з якога гатуюць неверагодна колькасць страў ад простых (мікс з мёдам або садавінай) да складаных гарачых (пельмені, лазанья, паста).

Італьянцы, напрыклад, любяць рыбу з рыкотай, але гэта на аматара. Для тых, хто клопацца пра фігуру, рэкамендуем Ricotta Light — гэта ўсё тая ж далікатная рыкота, багатая на кальцый і лёгказасваляльны бялок, але з паніжанай колькасцю тлушчу ў сухім рэчыве. З рыкоты вы можаце зрабіць гасцявы дэсерт. Напрыклад, саквітава груша, запячаная з нізкакаларыйнай рыкотай і кропелькай мёду, — надзвычайна духмяна, карысна і проста!

З маскарпонэ можна прыгатаваць класічны торт цірамісу. Таксама гэты сыр выдатна спалучаецца з чырвонай рыбай. Калі вы робіце бутэрброды, можаце выкарыстоўваць маскарпонэ замест сметанковага масла. Неузбавае спажываць новы дыетычны маскарпонэ больш нізкай тлустасці — 40% у абсалютным рэчыве. Розніца з тым, што вырабляем цяпер (48% у абсалютным рэчыве) будзе ў смаку, тлушчы і каністанцыі. Спадзяёмся, што гурманам прыйдзецца даспадобы і яшчэ адна навінка — крэмчык. Гэты сыр мы ўжо адправілі ў гандлёвую сетку для вывучэння марквання спажываўца. З яго робяць салы, чызыкі, соусы. Мы яго плануем пастаўляць у сушы-бары, рэстараны.

Прадаўцы фірменнай крамы ААТ «Тураўскі малочны камбінат» заўсёды рады дапамагчы сваім пакупнікам. На фота Тацяна і Наталія.

Майстар вытворчага ўчастка Аляксандр ЗАЯЦ правярае сыр на «на плаўленне».

НЕ НАТУЖНА, А ДРУЖНА

працуюць на поспех у ААТ «Тураўшчына»

Творчая брыгада «Звезда» наведла Жыткавіцкі раён у пачатку жніўня, каб даведацца, чым жывуць яго калектывы, якія яны маюць здобыткі, чым адметныя, над чым яшчэ трэба працаваць і працаваць. У рай-выканкаме нам адразу прапанавалі пазнаёміцца з Тураўскай зонай — гэтым самабытным краем, сапраўднай беларускай Амазоніяй. Там вельмі моцная гаспадарка, там рэалізуюцца добрымі тэмпамі дзяржаўная праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця і комплекснага выкарыстання прыродных рэсурсаў Прыпяцкага Палесся на 2010-2015 гады, якая зацверджана Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Так мы і апынуліся ў адкрытым акцыянерным таварыстве «Тураўшчына», дзе ў першую чаргу сустрэліся з яго дырэктарам Андрэем Кузьменкам. Гэта малады, але даволі вопытны і ініцыятыўны кіраўнік, які ўзначаліў прадпрыемства два гады таму. Гутарым з ім, цікавімся перадагсторыяй гаспадаркі: які калі стварылася, як развівалася, набірала сілы, пашырала сваю дзейнасць.

Андрэй КУЗЬМЕНКА, дырэктар ААТ «Тураўшчына».

Ёсць рэкорд!

— ААТ «Тураўшчына», — кажаў Андрэй Уладзіміравіч, — знаходзіцца ў самым цэнтры беларускага Палесся, і сёння гэта буйное рознагалінавае прадпрыемства аграпрамысловага комплексу, якое ўваходзіць у структуру адкрытага акцыянернага таварыства «Белагпрамбанк». Наша гаспадарка была створана шляхам рэарганізацыі камунальных сельскагаспадарчых унітарных прадпрыемстваў: «АграПрыпяць», «Рычоўскі», «Запясочка», «Верасніца» і была зарэгістравана ў 2009 годзе пад назвай «Адкрытае акцыянернае таварыства «Тураўшчына». Праз год да яго было далучана ААТ «Тураў».

Трэба сказаць, што зямлі ў Тураўскай зоне ўрадлівыя, і правільная апрацоўка іх, памножаная на вялікае старанне палешукоў, спрыяла таму, што ў ранейшыя часы (савецкі перыяд) указаныя гаспадаркі працавалі паспяхова. Сёння ў склад гаспадаркі ўваходзяць такія населеныя пункты, як Азяраны, Знаменка, Пагост, Рычоў, Рыдча, Семурадцы, Старажоўцы, Запясочка, Вароніна, Верасніца, Малешаў, Любавічы. Асноўная працоўная сіла — з гэтых вёсак і аграгарадкаў.

— Вы казалі, Андрэй Уладзіміравіч, што ваша гаспадарка рознагалінавая. А калі ўдакладніць?

Спектр відаў дзейнасці яе даволі шырокі. Пачну з таго, што агульная плошча сельгасгаспадаркі складае 15 тысяч гектараў, сем тысяч з якіх займаюць поймавыя лугі, а ворывы ў нас — 6200 гектараў. Сярэдні бал сельгасгаспадаркі — 32,3, а ворывішчэй зямлі — 44,6.

— З названых вынікае, што значная ўвага калектыву засяроджваецца на раслінаводстве. Ці не так?

— Асноўны кірунак — мяса-малочны з развіццём збожжавытворчасцю і раслінаводствам. Найбольшую ўдзельную вагу ў структуры пасяўных плошчаў займаюць збожжавыя культуры — 36 працэнтаў. Сёлета пад імі было занята 3300 гектараў. У гэтай галіне гаспадарання стаўка робіцца на ўкараненне прагрэсіўных тэхналогій, павышэнне эфектыўнасці выкарыстання зямель. Для правядзення ўсіх відаў палявых работ ёсць неабходная тэхніка, прычальны і навясныя аргаты.

— Прабачце, Андрэй Уладзіміравіч, але, калі мы ехалі з Жыткавічаў да Азяран, дзе знаходзіцца цэнтральная сядзіба гаспадаркі, нідзе не бачылі, каб на палях расла пшаніца ці жыта. Кукурузу бачылі, а пшаніцу, чымнеці авес — не...

— А рулоны салома бачылі (усміхаецца)?

— Бачылі.

Дык вось, усе збожжавыя мы ўбралі ў самыя кароткія тэрміны, да 1 жніўня, і адправілі частку камбайнаў на дапамогу сусе-

дзям. Ураджайнасць збожжавых складала 53 цэнтнеры з гектара — гэта першае месца ў Жыткавіцкім раёне, а агульны вал — 17500 тон. Такую колькасць збожжавых мы сабралі ўпершыню з часу аб'яднання гаспадарак у адну. Рэкорд, адным словам.

Не буду распавядаць аб тым, якая работа была праведзена для атрымання такога хлебнага «каравая», але адзначу, што з 16 камбайнавых экіпажаў 12 (!) намалцілі звыш тысячы тон жывёлы, а экіпаж Мікалая Струка і Сяргея Кадоліна ўмудрыліся нават перакрыць лічбу ў дзве тысячы тон. А калі больш дакладна, дык здабылі 2299 тон збожжавы.

Вырошчваем таксама зялёны гарошак, салодкую кукурузу, кармавыя і тэхнічныя культуры. Маём кансервавы завод, з'яўляемся суславальнікам Тураўскага малочнага камбіната. Асноўны від дзейнасці завода — вытворчасць пладагараднінчых кансерваў, асартымент якіх складаецца больш чым з сарака найменшай прадукцыі: зялёны гарошак, салодкая кукуруза, сок брызавы, агуркі кансерваваныя і марынаваныя, фасола натуральная, соусы таматныя ў асартыменце, павіда, варанне і г.д. Сапраўднай «фішкай» пры гэтым з'яўляецца кансерваваны гарошак, на долю якога даводзіцца каля 62 працэнтаў асноўнага аб'ёму нашай прадукцыі.

Згодна з дзяржаўнай праграмай развіцця Прыпяцкага Палесся, была прадугледжана пасадка саду на 120 гектарах. Намечанае было выканана. Сёлета закладзены сад на 40 гектарах, а ў 2015 годзе — яшчэ на такой жа плошчы. Заўважу, што сад пачаў ужо пладаносіць. Першы леташні збор яблыкаў склаў 30 тон, сёлета будзе больш.

У далейшай нашай праграме — будаўніцтва сховішча на пяць тысяч тон прадукцыі. У канцы года будзе здадзены ў строй яшчэ адзін дом для спецыялістаў і лазні ў гасцінічным комплексе «Струмень» і турыстычным комплексе «Бела».

— Ваша гаспадарка — адна з нямногіх у рэспубліцы, якая займаецца турыстычнымі паслугамі...

— Аб гэтым вам раскажуць і пакажуць, што трэба, іншыя нашы работнікі. Я ж хачу засяродзіць увагу на жывёлагадоўлі. Сёння ў ААТ налічваецца 11800 галоў буйной рагатай жывёлы. Дойны статак пры гэтым складае 3500 рагуль плюс яшчэ тысяч чатыры літвінскай пароды, якія цягнуцца за вынослівасць, непераборлівасць у корме, высокую пладавітасць, якасць мяса.

Дзяржаўная праграма развіцця Прыпяцкага Палесся прадугледжвала будаўніцтва трох новых малочна-таварных фермаў, павелічэнне колькасці жывёлы, што і зроблена. Яшчэ раз хачу падкрэсліць, што ААТ «Тураўшчына» дынамічна развіваецца ў многім дзякуючы ўсебаковай падтрымцы ААТ «Белагпрамбанк». Наперадзе ў нас новыя вышыні.

Намеснік дырэктара па ідэалагічнай рабоце Ігар МІЦОРЧУК на палубе плывучай гасцініцы «Палессе».

А вакол — кукурузныя «сцены»

Паміж вёскамі Запясочка і Вароніна — вялікі масіў кукурузы. Такія ж вялізныя плошчы яе мы бачылі і ў наваколлях малочна-таварнай фермы «Казаргаць», і ў іншых месцах. І што адметна — дзе-нідзе яна дасягае вышыні ў тры і больш метры. Зялёная сцяна, адным словам.

— Сэрца радуецца, — гаворыць намеснік дырэктара на раслінаводстве Валерый Стаднік. Гэтая культура была пасеяна на плошчы ў чатыры тысячы гектараў, прычым з адной тысячы плануюць сабраць зерне. Шкада, што вы не бачылі, якой сцяной стаяла пшаніца.

— Андрэй Уладзіміравіч раскажаў нам аб рэкорднай яе ўраджайнасці.

— Тое ж самае чакаем і ад кукурузы, іншых культур.

— Усё гэта дзякуючы зладжанай рабоце калектыву? — Безумоўна. Паспеху не было б, калі б не былі захаваны ўсе правілы асенняй і вясновай сяўбы, належнай апрацоўкі глебы, выкарыстання ядохімікатаў, калі б не высакаякасны насены матэрыял і г.д. На належную ўзроўні ў нас аграмясінная служба на чале з Валяцінай Маркевіч. Нельга не назваць тут і інжынерна-тэхнічны персанал, які таксама стараўся. Ды ці пералічыш усіх, хто працаваў на высокай ўраджай? Усе рабілі свой унёсак у агульную скарбонку.

Намеснік дырэктара па сельскай гаспадарцы Валерый СТАДНІК у ёсць чым ганарыцца: расліны кукурузы сёлета «вымахалі» пад самае неба.

Палюбілі каровы... робатаў

З галоўным заатэхнікам прадпрыемства Сяргеем САЦШУРАМ мы пабывалі на трох новых МТК — малочна-таварных комплексах, два з якіх былі здадзены ў эксплуатацыю ў 2012 — 2013 гг., а трэці яшчэ будуецца і неўзабаве ўступіць у строй. Наогул жа ўсіх жывёлагадоўчых аб'ектаў у гаспадарцы — 18. Асноўная прадукцыя гэтай галіны — мяса і малака, якія пастаўляюцца на Калінкавіцкі мясакамбінат і Тураўскі малочны камбінат.

Вось МТК «Верасніца», дзе нас сустракае яго загадчыца Раіса СТРАХ. Утрымліваецца тут 1050 жывёлін, 400 з якіх — дойныя каровы, астатнія — рамонтыя цялячкі. За сем месяцаў ад кожнай з рагуль надоеўца ў сярэднім 4100 літраў малака, а сутачная прывагі цяляшак складаецца сёння 1100 грамаў.

Комплекс аслуговавае 21 чалавек, што ўдвае чым, чым гэта было на старой ферме. Работы ідуць тут згодна з тэхналагічнымі патрабаваннямі. Людзі сваімі заробкамі зада-

волены (напрыклад, у даярак яны дасягаюць 7-8 мільёнаў рублёў у месяц), бытавымі умовамі — таксама: ёсць тэлевізар, халадзільнік, пакой для прыёму ежы, душ.

Пад паветцо, дзе не такая спёка, у індывідуальных доміках-клетках размясціліся цяляты, якія утрымліваюцца тут да 80 дзён, пасля чаго бычкі і цялячкі перадаюцца ў спецыялізаваныя фермы. На комплексе (а ён быў нядаўна рэканструаваны) пабываў кіраўнік дзяржавы і пахваліў яго работніцаў за добрую работу.

Каб трапіць на малочна-таварны комплекс «Казаргаць», які ўзначальвае Кацярына Сяргейчыч, патрэбна мець спецыяльны пропуск. Адметная рыса аб'екта — наяўнасць 12 робатаў, якія выконваюць усе аперацыі: па прыняцці апрацоўцы вымя, паенні, даенні, вызначэнні якасці малака і падзеле яго па гатунках.

Дарчы, рагулі ўжо прывыклі да робатаў. Мы былі сведкамі таго, як гэтыя роботы (а яны замацаваны за кожнай секцыяй) то прымаюць кароў, то не. Аказваецца, любая фізічная змена ў арганізме рагулі фіксуецца, адразу ўносіцца ў праграму, пасля чаго і прымаецца рашэнне аб тым, выдаць карове дадаткова канцэнтраты ці не, даць яе ці няхай яна яшчэ пакачае, бо не прайшло яшчэ і дзвюх гадзін пасля папярэдняй доі. Комплекс разлічаны на 960 галоў БРЖ, і ў ім зараз 700 жывёлін. Кожная суткі надоеўцаца 8,5 тоны малака, прычым 7,8 тоны класа «экстра».

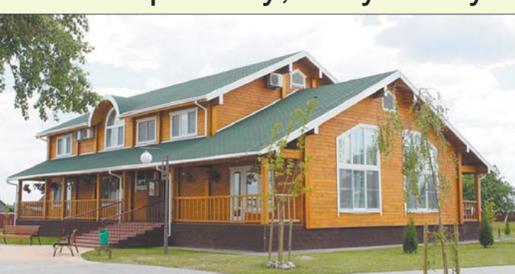
— Штогод колькасць буйной рагатай жывёлы, — гаворыць Сяргей Андрэевіч, — у нас павялічваецца. Сёлета, напрыклад, мы закупілі ў насельніцтва 464 цялячкі вагой да 100 кілаграмаў кожнаю. А да 2015 года колькасць лімітуем узрасце з тысячы да 1,5 тысячы.

Нывадаліся мы і на ферму «Казаргаць-2», будаўніцтва якой пачалося летась і дзе ішлі такія работы, якія сведчаць: неўзабаве фініш — 3000 жывёлін размер-кавацца тут.

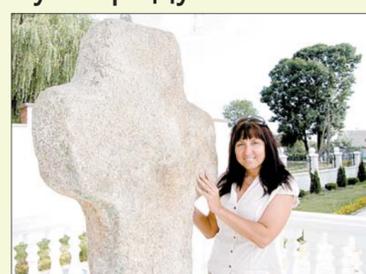

Нават летам загадчыца фермы Раіса СТРАХ адпачываць некалі: штодзень на МТК нараджаюцца малыя.

Пра язёў, казуль і кулікоў-марадунак

Камфортны адпачынак у гасцінічным комплексе «Струмень» з відам на раку тут круглы год.

Намеснік дырэктара па турызме Вера ПАРХОМЕНКА добра ведае гісторыю кожнага каменя на тураўскай зямлі.

З намеснікам дырэктара па ідэалагічнай рабоце Ігарам Міцюрчыкам мы сядзім у альтанцы гасцінічнага комплексу «Струмень» і пазіраем на раку з такой жа назвай, дзе на прычале стаяць чаўны і катамараны і дзе плываецца рыба. Непадальку ў чырвоных «ботах» плывуць жаб буселі, які на ноч аблюбоўваў сабе таполю, што за 10-15 метраў ад гасцініцы.

— За Струменем — Тураўскі луг. Гэты востраў, плошчай у 144,67 гектараў, абвешчаны заказнікам, — гаворыць Ігар Леанідавіч. — Унікальнае месца, якое, дарчы, вядома ў многіх еўрапейскіх краінах, бо тут гняздуецца каля 40 відаў птушак, 16 з якіх занесены ў Чырвоную кнігу. Гэта ўстанавілі арнітолагі, якія даўно аблюбоўвалі яго і якія разам з аматарамі-турыстамі пасяляюцца ў гасцінічным комплексе. Асабліва іх цікавіць рэдкая птушка — кулік-марадуна, якому чатыры гады таму ў цэнтры возера ўстанавілі помнік. А кожны год у гэтым жа населеным пункце праводзіцца свята птушак, якое збірае шмат людзей.

— Прыгожы наш край, самабытны, прыцягальны для аматараў прыроды і падарожжаў, — гэта апавядае ўжо намеснік дырэктара ААТ «Тураўшчына» па турызме Вера ПАРХОМЕНКА. — У кожнага, хто наведвае яго і адпачывае ў камфортных умовах у гасцініцы або ходзіць паляўнічымі сцэжамі ці са спінінгам (будай) на рачка і азёрах, на-доўга застаюцца ў душы прыемныя эмоцыі.

Нывападкова сюды імяцца прыехаць з розных гарадоў тых, хто жадае атрымаць новыя ўражанні. Прычым, у любую пару года. Большая частка, вядома ж, летам.

ААТ «Тураўшчына» мае такія турыстычныя аб'екты, як гасцініца «Тураў», плывучая гасцініца «Палессе» і гасцінічны комплекс «Струмень» і «Бела». Апошні размясціўся на возеры з аднайменнай назвай, дзе знаходзіцца паляўнічая гаспадарка «Ласын востраў». Вось дзе раздолье для рыбакоў і паляўнічых! Бо тут і маляўнічыя мясціны, і багатая флора і фаўна: 42 віды рыб, 52 — млекакормячых, каля 250 — птушак. Лаві-

Кафедральны сабор святых Кірылы і Лаўрэнція Тураўскіх.

самоў, язёў, лясчоў, палой на дзікоў, казуль і іншага звера. І ловаць, і палююць. Трафэй ў кожнага свае. Каму пахашчасці. Хто самы спрытны ды ўмельны.

Можна толькі здагадацца, якія ўражанні чакаюць тых, — працягвае Вера Іванаўна, — хто ў дзяцінстве чытаў пра Робін Гуда і марыў пабываць у Шэруудскім лесе, пабачыць чароўныя прыгажосці яго! Дык вось, не трэба ехаць для гэтага ў Англію, а толькі здзейсніць вандроўку па Прыпяці незвычайным спосабам — на плывучай гасцініцы «Палессе». Чароўныя рачныя краіны пайнаводнай Прыпяці з яе старымі, лугамі, старым лесам, які сустракае вас таемнай цішыняй, векавыя дрэвы, што вясной стаяць «па калены» ў вадзе, белыя кветкі, што водзяць пасяльбы карагоды, рэдкія віды птушак — усё гэта такая бліжняя рэальнасць...

Мы зазірнулі ў кнігу водгукі гасцінічнага комплексу «Струмень», дзе толькі падзякі, і пагутарылі з галоўным адміністратарам Андрэем Церашатавым. Хача комплекс працуе ўсяго год, але аб ім ведаюць ужо ў Расіі, Германіі, Эстоніі, Малдове, Латвіі, адкуль прызджалі паляўнічы і рыбаць і ўсё ў адзін голас адзначаюць еўрапейскі ўзровень абслугоўвання, а ў нумарах — утульнасць і камфорт: тэлевізар, тэлефон, кандыцыянер, душавая кабіна, санвузел, сучасны дызайн. Пры комплексе — бар. Напракат можна ўзяць човен, катамаран, рыбалоўны рыштунак.

ААТ «Тураўшчына» ў перспектыве плануе пашырць прыём іншаземных турыстаў, для чаго распрацоўваецца спецыяльныя праграмы, размяшчаецца на сайтах рэклама. Безумоўна, ім таксама цікава будзе пераканана, што ў тым сучасным Тураве захаваліся і помнікі архітэктуры драўлянага горада ХІІ стагоддзя — таго часу, калі ён быў у самым сваім росквіце. Гэта драўлянае дойдства, вузкія вуліцы, калодзежы-«журавы». Іншаземцаў прывабляе пікіні на ўлонні прыроды, калі турысты могуць са сваіх рыбных ці паляўнічых трафэяў прыгатаваць юшку ці шашлык. Яны могуць убаць працу ткачоў, вышывальчыц. Запланавана таксама арганізаваць і арніталогічныя туры.

Палыванне і рыбаляўня прыцягваюць замежных турыстаў.

І «цар» гарох — таксама

Наступны наш візіт быў у філіял ААТ «Тураўшчына» — Тураўскі кансервавы камбінат. Калі ў сваім інтэрв'ю газеце дырэктар «Тураўшчыны» Андрэй Кузьменка назваў асартымент філіяла, дык дырэктар яго Уладзімір Мельнік дапоўніў гэтую інфармацыю ўгадаўшы, што камбінат адным з першых прадпрыемстваў рэспублікі наладзіў выпуск кансерваванай цукровай (салодкай) кукурузы, для чаго ў 2006 годзе была зманціравана венгерская лінія і набыты кукурузаўборачны камбайн.

— На выставах-кірмашах у Гомелі, — казалі мы яму, — нам даводзілася бачыць вялікія чэргі: людзі ахвотна купляюць вашы кансерваваныя зялёны гарошак і кукурузу...

— Гэта сапраўды так, быў адказ. Летась да Новага года мы рэалізавалі адпаведна 5 і 2 мільёны слоікаў. І нам, як вытворцам гэтай прадукцыі, здзіўляюцца сказанаму не даводзіцца. Хаця б па той прычыне, што зя-

лёны гарошак на сваіх смакавых якасцях лепшы на прасторх краін СНД. Дарчы, ён карыстаецца попытам і ў Маскве.

— Ці азначае гэта, што вашым работнікам можна ўжо крыху супакоіцца?

Нічога падобнага. Супакоіцца — застаенасць ззаду паравоза: канкурэнты не спяць у шалку. Увесь час, наколькі гэта магчыма, стараемся ўдасканаліваць вытворчасць. Якраз цяпер мадэрнізуем яе згодна з дзяржаўнай праграмай развіцця і комплекснага выкарыстання прыродных рэсурсаў Прыпяцкага Палесся на 2010-2015 гады, на што нам выдзелены кредитныя рэсурсы ў памеры 302,5 мільярда рублёў.

Прабурана ўжо артэзіянская свідравіна глыбіняй 316 метраў, мадэрнізавана станцыя водападрыхтоўкі, дзе устаноўлена найноўшае абсталяванне з улікам працэсуў аўтаматызацыі, зроблены рамонт кацельняў з заменай катлоў, закуплена лінія стэрлізацыі пладагараднінчых і ягядных відаў пра-

дукцыі французскай кампаніі Steriflow. Яна ўжо зманціравана, выпрабавана ў пусканладчым рэжыме і гатова да выпуску кансерваванай фасолі і салодкай кукурузы. Зараз чакаем італьянскіх спецыялістаў, якія зманціруюць і наладзяць лінію кампаніі Засті для выпуску салодкай кукурузы.

— І які эканамічны эфект чакаеце вы ад мадэрнізацыі вытворчасці?

— Вялікі. Чакаем павелічэння прадукцыйнасці працы, зніжэння энэргавыдаткаў, эканоміі значных фінансавых сродкаў. Назаву такія лічбы: калі зараз сутачны расход пары на існуючым абсталяванні складае 50 тон, дык пры новым зменшвацца на 18 тон. Эканомія за год — 38 мільярдаў рублёў. Зберагаецца таксама 252 мільёны рублёў на выкарыстанні электраэнергіі на ўсіх участках прадпрыемства і звыш аднаго мільярда рублёў на расходаванні сціснутага паветра і халоднай вады. Апрача гэтага, сучасныя тэхналогіі і замена старога абсталявання на новае, спадзяёмся, дасць нам магчымасць выйсці на рынкі Заходняй Еўропы.

— На якіх работах заняты ваш калектыв зараз?

— Звычайных. Вырабілі ўжо 3,5 мільёна слоікаў зялёнага гарошчу, ідзе закатка ў агурку і павідораў, з 9 жніўня пачалі перапрацоўваць фасоллю, з 15 верасня тое ж самае будзем рабіць з цукровай кукурузай. Клопатаў нашаму калектыву хапае. А на сезонныя работы да нас дадаткова прыходзіць да 30 чалавек.

Новае французскае абсталяванне «Steriflow» амаль гатова да ўвядзення ў эксплуатацыю. На здымку: Уладзімір МЕЛЬНІК, дырэктар філіяла «Тураўскі кансервавы камбінат» ААТ «Тураўшчына», і Кацярына КАШЭВІЧ, загадчык вытворчай лабараторыі.

Адкрытае акцыянернае таварыства «Тураўшчына» 247991, Гомельская вобласць, Жыткавіцкі раён, в. Азяраны тэл./факс 8 (02353) 95198 email: turovshchina@mail.ru www.turovshchina.by

КАЛІ ЛАСКА, НА ПАЛЕССЕ, НА ТУРАЎШЧЫНУ!

Забраніраваць месцы ў гасцінічным комплексе «Струмень» можна па мабільным тэлефоне +375 29 3285721. Для пільняння арганізацыі правядзення палываных трэба тэлефанавач на нумар 8 (02353) 95846.

Па пільняння арганізацыі трэба тэлефанавач на нумар 8 (02353) 76214, 8 (029) 1797560, e-mail: turovtar@tut.by ці пры дапамозе сістэмы анлайн-браніравання партала «БелАграТур»

УНП 40056759

Мікалай П'ЯЎКО, старшыня ААТ «Прыазёрскае-Агра».

Куды цякуць «малочныя рэкі» з «Прыазёрскага-Агра»?

Як высветлілася, у Тураў, дзе з высакаякаснага малака вырабляюць сыры па італьянскай тэхналогіі

Яшчэ зусім нядаўна кантрольны пакет акцый ААТ «Прыазёрскае-Агра» знаходзіўся ў Жыткавіцкім райвыканкам. Але пасля таго, як у Тураве пабудавалі суперсучаснае прадпрыемства, якое спецыялізуецца на італьянскіх мяккіх і паўцвёрдых сырах (мацарэла, рыкота, маскарпоне, правала), у гаспадаркі з'явіўся новы ўласнік.

Пашыраем сыравінную зону

Сёння 99,6% акцый ААТ «Прыазёрскае-Агра» належыць Тураўскаму малочнаму камбінату. Не паспеў завод выкупіць гаспадарку, як тут жа пачаў укладваць у яе развіццё інвестыцыі. Наш інвестар мае вялікую патрэбу ў сыравіне. — Кажы дырэктар ААТ «Прыазёрскае-Агра» Мікалай П'ЯЎКО. — У сувязі з гэтым і было прынята рашэнне аб будаўніцтве ў вёсцы Марохарава новага сучаснага малочнагаварнага комплексу на тысячы гадоў. Будаўнікі (генеральным падрацёмкам выступае адна з мажорытных кампаній) пераканаліся на свае вочы, пачалі рытаваць пляцоўку пад новую ферму, завозіць жалезабетонныя канструкцыі для падмурка. Гэта будзе другі па велічыні жывёлагадоўчы аб'ект у Жыткавіцкім раёне. Кошт праекта ацэньваецца ў 14 мільёнаў долараў. Тэрмін будаўніцтва — два гады. Аднак, па словах Мікалая П'яўко, комплекс можа быць узведзены з апраўданнем графіка на шэсць месяцаў. Наваселле плануецца да 1 ліпеня наступнага года.

Сутачны надой на карову складае 17 літраў малака гатункам «экстра». На фота — аператары машынага даення Таццяна ДРУК і Аліна КУПРАЦЭВІЧ.

сёння налічваецца 4509 гадоў буйной рагатай жывёлы, у тым ліку 1510 кароў. Надой на карову, калі браць за паўгоддзе, 4 300 кілаграмаў. З 2013 года малака, я я і казаў, рэалізуем на Тураўскі малочны камбінат. Павелічэнню аб'ёму вытворчасці жывёлагадоўчай прадукцыі і паліпшэнню яе якасці спрыяе, вядома, і мадэрнізацыя жывёлагадоўчы аб'ектаў, і абнаўленне абсталявання. — Сваімі сіламі зрабілі рэканструкцыю памяшканняў малочнагаварнага комплексу, што знаходзіцца ў вёсцы Пухавічы, — кажа Мікалай П'яўко. — І маем неабліж вынік: дадатку «экстра».

У ААТ «Прыазёрскае-Агра» стараюцца адпавядаць высокім патрабаванням да якасці малака. — Сыры па італьянскіх тэхналогіях з сыравіны нізкай якасці не прыгатуеш. Чым вышэй якасць сыравіны, тым лепш якасць сыра, — кажа Мікалай Мікалаевіч. — Таму актыўна працуем з каровамі. У нашай гаспадарцы — вопытны ветурач. Вялікая ўвага надаецца селекцыі, вядзецца радысловажная кожнай каровы, адсочваецца прадукцыйнасць. Гэта складаная штудыёзная карпатлівая праца. І ад кармоў, вядома, шмат залежыць. Каб пазбегнуць скачкоў у надоях малака, мы перайшлі да стабільнага рацыёну кармлення. Бо не скарэз, калі карміць карову бессістэмна — то сіласам, то зялёнай масай (так робяць гаспадаркі, які маюць слабеную кармавую базу), гэты перапад рана ці позна адмоўна паўплывае на фізіялогію жывёлы. Гэты год плённы па нарыхтоўцы травяністых кармоў. Больш за 12 тысяч тон сенажу мы ўжо нарыхтавалі толькі з першага ўкоса, не кажучы пра другі. Актыўна нарыхтоўваем сена. І пад сілас сёлета зроблены добры задел. 2250 га засеяна кукурузай. Планаваў нарыхтаваць 25 тысяч тон кукурузнага сіласу, але я, глядзячы на палі, разумю, што нарыхтуем значна больш. Адным словам, кармавую базу забяспечым з запасам.

Загадчыца зернесушыльнага комплексу Алена АХРАМОВІЧ з будучай зменай.

«Няпраўда, што ўся моладзь ірвецца ў горад»

— Мікалай Мікалаевіч, як адбылася на жыцці калектыву ААТ «Прыазёрскае-Агра» змена ўласніка? — цікавіцца. — Мы заўсёды разлічвалі на свае сілы. Памяняўся ўласнік ці не, усё роўна працаваць трэба штодзень. Зерне трэба вырошчваць, кармы нарыхтоўваць... Пад лязжачы камені і вада не цячэ. Вынік у першую чаргу залежыць ад таго, як настроены калектыв, якую мэту ён перад сабой ставіць і якім чынам дасягае гэтай мэты. Эфектыўная работа любога сельгаспрадпрыемства залежыць ад арганізацыі працы і, вядома, ад штату спецыялістаў, якія ёсць на гэтым прадпрыемстве. Гадоўнае — праймае выбарчы кірунак і сумленна выконваць свае абавязкі. Чым больш мы атрымліваем ад рэалізацыі прадукцыі, тым больш можам зарабіць. Сярэдні заробак па нашай гаспадарцы складае 4 млн 450 тыс. рублёў. Людзі ўжо разумюць, што калі па іх віне адбываецца нейкія пралікі, то губляе не толькі прадпрыемства, але і кожны работнік. — На зарплату мы не скардзімся, — кажа гадоўны аграном ААТ «Прыазёрскае-Агра» Святлана МАКАРЭВІЧ. — Той, хто сумленна працуе, нармальна зарабляе. — Усё пазнаецца ў параўнанні, — дадаюць механізатары, якія працуюць у гаспадарцы не першы год. — Былі розныя часы. Але апошнія гады, з пыходам новага старшыні, зарплата істотна «падрасла», і, што немагавжна, атрымліваем яе без затрымак. Маладую і жваваю Святлану Макарэвіч мы сустрэлі на полі падчас уборкі збожжавых. Яна распавяла, што зусім нядаўна выйшла з дэкрэтнага водпуску. Дзіця аддала ў садок, які побач з домам, у вёсцы Дуброва, а сама шчыруе тут. Летам даводзіцца працаваць ад цёмна да цёмна, таму даглядаць дзіця дапамагаюць свае. На шчасце, жыве дружная і працавітая сям'я Макарэвічаў у адной вёсцы, у радыёусе 500 метраў ад аднаго. — Раней, яшчэ да дэкрэтнага, я працавала ў гаспадарцы бухгалтара, — распавядае Святлана. — Калі зноў выйшла на працу, Мікалай Мікалаевіч прапанаваў паспрабаваць сябе ў якасці гадоўнага агранома. Я згадзілася і зусім не шкаду.

Насустрэч чалавеку

Прайшло шмат гадоў, але і сёння дзеці работнікаў ААТ «Прыазёрскае-Агра» актыўна дапамагаюць ва ўборцы збожжавых: разгружаюць зерне, засыпаюць у напольныя сушыльнікі... Хто ведае, магчыма, яны таксама вырашаць, як некалі Святлана Макарэвіч і яе браты, звязаць сваю прафесію з зямлёй? — Працуюць школьнікі з азартам, — не можа нарадавацца кіраўнік гаспадаркі. — Хто на мабільны сабе зарабляе, хто на камп'ютар. Заробкам мы іх не крывадым. Расцэнкі для дзяцей і дарослых аднолькавыя. Лёгкі, гэта справядліва. Пасля гэтых слоў Мікалай Мікалаевіч паказваў нам новы зернесушыльны комплекс лідскай вытворчасці, які абслугоўвае 4 аператары. — Яго прадукцыйнасць за суткі не менш за 80 тон, — кажа дырэктар прадпрыемства. — Таксама не так даўно набылі мабільную сушылку айчынай вытворчасці. Маём 15 напольных сушылак агульнай умяшчальнасцю 100 тон, якія працуюць на мясцовых відрах паліва — на дрэвах. Пасля ўвядзення новага комплексу стала нашмат лягчэй: праблема з дапрацоўкай зерня абсалютна знілася. Летась, пасля таго як высушылі свой ураджай, дапамагалі суседнім гаспадаркам, прадстаўлялі ў арэндзе зернесушыльнікі. Мікалай П'яўко ўначалі гаспадарку ААТ «Прыазёрскае-Агра» тры гады таму, але паспеў ужо заваяваць давер работнікаў, якія на свайго маладога кіраўніка не нарадуюцца. Раней Мікалай Мікалаевіч працаваў у паспяховай гаспадарцы ТАА «Тураўшчына», першым намеснікам дырэктара. Яго прыкмецілі і даверылі самастойнае кіраванне. І не прагадалі. — Залаты ў нас кіраўнік, — у адзін голас кажуць механізатары. — Сам родам з горада (з Жыткавічаў), але, тым не менш, разумее патрэбы вясковага чалавека. Выдзяляе бясплатна тэхніку, каб апрацаваць прыватныя ўчасткі, пасадзіць і выкапаць бульбу... Акрамя таго, работнікам, якія трымаюць гаспадарку, ААТ «Прыазёрскае-Агра» па льготнай цане прадае зерне. Ім не трэба набыць яго ў камерантаў утрав дабраж. Таксама гаспадарка скупляе маладняк у мясцовага насельніцтва вагой 80-100 кілаграмаў. Гэта выгадна, чым здаваць цяля камерантам. Бо, акрамя грошай, чалавек у дадатак атрымлівае бясплатна тону сена. Каб карова зимавапа забяда, яшчэ адну тону можна набыць па льготным кошце. — Як людзі раней нарыхтоўвалі сена? Хадзілі з косамі пасля працы па канавах ды ўзбоччынах. Сёння ім не трэба думаць, дзе нарыхтаваць тону сена. Мы ім прадстаўляем яго ў рулонах, гатовае, — кажа Мікалай П'яўко. — Клапануся пра гаспадаркі сваіх работнікаў, бо разумю, што толькі тады, калі дома ўсё добра, гаспадар сям'і можа спакойна шчыраваць на калгасным полі.

УНП 490871155

Даведка «Звядзі»

Адкрытае акцыянернае таварыства «Прыазёрскае-Агра» — аграпрамысловае прадпрыемства, якое займаецца вырошчваннем бульбы, збожжавых і зернебабовых, кармавых, агароднінны і тэхнічных культур, а таксама вытворчасцю малака і мяса. У гаспадарцы налічваецца 8445 га сельгасгаспадарчых угоддзяў, 4509 гадоў буйной рагатай жывёлы, у тым ліку 1510 кароў.

НЯПРОСТА БЫЦЬ ПЕРШЫМ, або Людзі і справы калектыву ААТ «Людзяневічы»

Дзень 12 ліпеня на доўга запомніцца калектыву адкрытага акцыянернага таварыства «Людзяневічы» тым, што ён прымаў у сябе удзельніцаў раённага свята «Дажыні-2014». А гэта былі кіраўнікі і дэлегацыі ўсіх прадпрыемстваў аграпрамысловага комплексу Жыткавіцкага раёна, самадзейныя артысты Дзякаўскага дома культуры, жыхары аграгарадка. Мерапрыемства прайшло цікава. З прыватным словам да прысутных звярнуўся старшыня райвыканкама Аляксандр Мікалуцкі. Выстаўлена на лінейку тэхніка, якую асяцяў святар, дэманстравала сваю гатоўнасць да ўборачных работ. Адбылося ўшанаванне хлебарабаў, якія дасягнулі лепшых вынікаў у працы за мінулы год, ім былі ўручаны падарункі. Урачыста былі прыняты ў сям'ю механізатараў маладыя камбайнеры, пранікнёныя пажаданні ім выказаў заслужаны ветэран працы Аляксандр Баран, які ўсё жыццё аддаў сельскай гаспадарцы. Затым па даўняй традыцыі на палеткі з сярпамі ў руках выйшлі жанчыны ў нацыянальных строях. І першы зжаты снап збожжа быў уручаны кіраўніку раёна, а ўдзельнікам свята быў прапанаваны духмяны квас.

Анатоль Васільевіч САНЮК, дырэктар ААТ «Людзяневічы».

...Мы сядзім у кабінце дырэктара ААТ Анатоля Санюка і, прыгадваючы тое свята, пра якое творчыя брадзкі «Звядзі» распавяў намеснік старшыні райвыканкама Валерый Рагалеў, задаем яму пытанне: «Ці хваляваўся вы, калі вам быў аказаны высокі давер адкрыць у раёне сельскае жывё і калі прагучала каманда «Па камбайнах!»? — Не абыйшося без гэтага, — прызнаецца

Новая «мятла»? Не

— Новая пасада ў вас, Анатоль Васільевіч, — новая «мятла» для гаспадаркі? — у жартавым тоне задаем яму пытанне. — Нічога падобнага, — быў адказ. — Нікога не праганяў за нейкія парушэнні. Люблю працаваць сам, патрабую гэтага і ад іншых. Каму гэта было нялюба — сам звольніўся. — А ў сельскай гаспадарцы, вядома справа, з рабочымі рукамі — дэфіцыт. — У нас усё вакансіі спецыялістаў заняты. Калектыву малады ў асноўным, дружны. Хто хоча, можа працягваць вучобу ў вышэйшых навучальных установах; хто хоча атрымліваць большую зарплату — садзейнічаем гэтаму. Дарэчы, калі пазалатся ў сярэднім на гаспадарцы яна складала 1860 тысяч рублёў, дык цяпер ужо — 3160 тысяч. Разумно, што не так і многа, але зрух відавочны. Есць у нас і такія работнікі, якія атрымліваюць па 7-8 мільёнаў рублёў. Напрыклад, на адным з участкаў фермы «Сцяблечычы» працавала вясем чалавек. Пагартылі з людзьмі, якія ўзвжылі ўсе «за» і «супраць», і ў выніку там засталася тры чалавекі, якія, як той казаў, працуюць за «свабе і за таго хлопца». Зарплата — адпаведна.

Саргей ШПАНЬКО, кіраўнік аддзялення «Ленінаўскае».

ААТ «Людзяневічы» — гаспадарка вялікая. Яе зямлі разам з балотамі і лясамі займаюць 40 працэнтаў тэрыторыі раёна. Адных толькі сельгасугоддзяў тут — 9735 гектараў, з якіх 5158 — ворыва. Гаспадарка ахоплівае 34 населеныя пункты, у якіх чатыры школы, чатыры сельсаветы. Самы аддалены пункт ад аграгарадка Людзяневічы — вёска Грабава — за 70 кіламетраў. Прадпрыемства мае чатыры новыя малочнагаварныя фермы і тры таварныя, у якіх утрымліваецца

Вадзіцель Дамітрый ЦАРЫКЕВІЧ, трактарыст-механік Віктар ЛАГУН і вадзіцель Дамітрый КАРНІЦКІ з машынамі ААТ «Людзяневічы» на «ты».

Хто ёсць хто

3448 кароў і цялят. Займаецца яно таксама вырошчваннем розных сельгасгаспадарчых культур. У збожжавым кліне, напрыклад, сёлета трыцкале займала 1,5 тысячы гектара, пшаніца — 500, азімае жыта — 500, авёс — 20, ячмень — 900 гектараў. Амаль тое ж самае было і летась, калі збожжавыя далі па 17 цэнтнераў з гектара. Па папярэдніх звестках, сёлётыя ураджайнасць (уборка на той дзень, калі мы былі ў гаспадарцы, яшчэ працягвалася) складала 27 працэнтаў, а валавы збор павялічыўся на 90 працэнтаў. За кошт чаго такі вялікі прырост — чарговае пытанне дырэктару гаспадаркі. — Пра спрыяльныя ўмовы надвор'я ўжо не кажу. Апрача гэтага фактара сваю ролю адыграла і захаванне тэхналогіі апрацоўкі зямлі, на сьвеце, вырошчванні сельгаскультур, выдатная работа спецыялістаў, рупнасць аграномаў, кіраўнікоў аддзяленняў, увод у сельгасабарот новых земляў, якія раней не выкарыстоўваліся. Напрыклад, летась мы раскарчавалі 800 гектараў іх. Ды ўсё не пералічыць, што працавала на поспех. Гадоўны дзів на ўборцы — не пацікуець ніводнага зярняці ў полі, работы выконвае якасна. Тут неабходна адзначыць, што тэхнічная аснашчанасць прадпры-

емства недастаткова. У гаспадарцы ўсяго восем трактараў МТЗ-3022, 11 камбайнаў, маюцца іншыя машыны, на якія нагрузка таксама вялікая. Напрыклад, на пасяўны аграгат яна складае 50 гектараў за суткі, няхватка энерганасычаных трактараў і іншага прымушае арганізоўваць работы ў дзве змены, што і вырашае калектыв. Што тычыцца ўборкі збожжавых, дык давалося выкарыстоўваць тэхніку (камбайны і грузавікі) іншых гаспадарак. — Ды нічога, паступова справы наладжваюцца, — гаворыць дырэктар прадпрыемства. — Восем нядаўна набылі ў лінгві высокапрадукцыйны прэсдаборшчык вядомай нямецкай фірмы, які за суткі падбірае і працуе ў рулонах звыш ста тон саломы. Гэта важна, бо яны дазваляюць вызваліць ад яе палі, каб рытаваць глебу пад сьвібу ролсу, а гэта — 150 гектараў, для чаго таксама рамантуюцца прычыны аграгаты, закупляецца насенны матэрыял. Спраўдзіў, у гаспадарцы на ўліку кожная гадзіна, кожны рубель. І зноў тут без прыкладаў не абойдзецца. Сваю прадукцыю тут стараюцца рэалізоўваць без пасярэднікаў, як мага больш выкарыстоўваць мясцовыя віды паліва, ад чаго за апошнія два гады пры заданні знізіць спажыванне энергасурысу на 7,5 працэнта фактычна лічба склала 19,7 працэнта. Старэйкі ён, 70-гадовага ўзросту. Дадзіць падобныя яму ўжо «Дзедлі Богудуш». А ў «Людзяневічах» яго падтрымліваюць, хоць вырабляецца на ім 900 тысяч цаглян за год. Няшмат, вядома, але гэта свой танны матэрыял, які заўсёды запатрабаваны і прыносіць пэўны прыбытак. Ён прымяняецца ў рамонтных і будаўнічых работах. І што цікава: якасць цагля — на належным узроўні, як засведчылі ў цэнтры стандартызацыі і метралогіі. І як тут не сказаць пра тое, што ў гаспадарцы ёсць будаўнічая брыгада, што на аб'ектах працавалі і працуюць наёмнымі работнікамі. Іх агульнаму налічэнню тры збожжасховішчы, адрамантаваны тры кароўнікі на малочнагаварных фермах «Града», «Людзяневічы», а сёння такія ж работы праводзіцца на ферме «Сялко».

ААТ «Людзяневічы»

Гомельская вобласць, Жыткавіцкі раён, аграгарадок Людзяневічы Тэл./факс 8 (02353) 71327

Падчас кармлення буйной рагатай жывёлы на малочна-таварным комплексе «Людзяневічы».

Зоркі, Машы і іншыя рагулі

Мы пабывалі на жывёлагадоўчым комплексе «Людзяневічы», дзе сустрэліся з загадчыцай яго Наталляй Зумерфельд і гадоўным заатэнікам Марыям Друк. Гэтае сучаснае збудаванне ўведзена ў эксплуатацыю ў 2012 годзе і ўключае ў сябе чатыры памшканні, у тых з якіх утрымліваюцца дойныя стаякі ў адным — маладняк. Комплекс разлічаны на 600 кароў і пачаў комплектавацца летась. Цяпер тут 324 рагулі, сярэдняя сутачная надоў ад кожнай складаецца 12,3 літра. Мяркуюцца, што камплектацыя дойнага статку закончыцца ў сакавіку 2015 года. А пакуль кожны дзень ідзе звычайная праца, 22 чалавекі завяжваюцца над тым, каб жывёла была накармлена, напоена, добра дагледжана. Дзяркі атрымліваюць па 6-7 мільёнаў рублёў за месяц, жывёлаводы — 4, цялятніцы — 6 мільёнаў. — Жывёлагадоўля — наш ударны фронт, наша надзея, — працягвае гутарку Анатоль Васільевіч. — Асноўны ўпор робім на яе. Як было ўжо сказана, у нас сёння на ўтрыманні знаходзіцца 3448 жывёліны. Гэта мала, калі ўлічыць, што ў гаспадарцы шмат яшчэ нывыкарыстаных земляў і тое, што на адзін гектар сельгасугоддзяў прыпадае 24 каровы, а задана наша заключачаецца ў тым, каб нагрузку гэтую павялічыць да лічбы 60. Восем тады будзем жыць, як той казачка, збэздана, бо і малако будзе, і мяса. Таму нашарочваем пагапоў, вядзём рэканструкцыю памшканняў. — А ці здолееце пракарміць той статак? — Здолеем. Усё робіцца для таго, каб стварыць трывалы запас кармоў. Ужо нарыхтавана іх на адну ўмоўную гадавую жывёліну 12,5 цэнтнера кармавых аднак на зімова-стойлавы перыяд, а выйдзём за яго пачатку на 50 цэнтнераў. У 2015 годзе пры дзяржаўнай падтрымцы сваімі ўласнымі сіламі акултурывы 500-600 гектараў нудзобі і пусцім іх у сельгасабарот. Мы ўдзячы кіраўнікам райвыканкама за тое, што яны з разуменнем адносіліся да нашых просьбаў і набылі неабходных матэрыялаў, тэхнікі і рамонтныя. Адным словам, у ААТ «Людзяневічы» перспектыва ёсць.

Падчас жніва прадпрыемства дзе магчымае старшакласнікам зарабіць свае першыя грошы.

Дабрабыт людзей залежыць ад саміх людзей

ЁСЦЬ ТЭХНАЛОГІІ — ЁСЦЬ ЗАРПЛАТА

— Аляксандр Віктаравіч, вы працавалі старэйшай гаспадаркі, пасля кіраўніком Рэчыцкага камбіната хлебпрадуктаў. Увесь гэты час абдымаў працэсы аб'яднання. Як увoguле ставіцеся да аптiмiзацыі?

— Калі ўзначальваў гаспадарку «Абарона краіны», спачатку прыняў пад крыло былою дапаможную гаспадарку «Райаграхіміі», а затым і калгас «Камунар», які страціў і вытворчыя паказчыкі, і зароботную плату. Калі ўзначаліў Рэчыцкі камбінат хлебпрадуктаў, таксама далучылі слабыя гаспадаркі Светлагорскага раёна. Дугі іх быў 26 млрд рублёў. Аднак я лічу, што далучэнне слабых да моцных — справа правільная. У першую чаргу зыходзячы з агульнадзяржаўных задач, калі моцныя павінен дапамагчы слабым. Тут, у Жыткавіцкім раёне, таксама практычна ўсе гаспадаркі аб'ядналіся ў буйныя. Зразумела, кіраваць вялікай гаспадаркай не так проста. Трэба, каб у старшыні

былі моцныя намеснікі і галоўныя спецыялісты. Калі будзе каманда, то ніякая аптiмiзацыя не страшна.

— За час свайго кіраўніцтва Жыткавіцкім раёнам вы памянлі трох кіраўнікоў прадпрыемстваў. Чым кіруецеся пры прыняцці кадравых рашэнняў?

— Я ніколі не рублю з пляча. Там дзе дрэнна, я і кажу, што дрэнна. Але заўсёды даю тэрмін выправіцца, дапамагаю, падказваю... Калі чалавек не разумее, што ад яго хочучь, то ўсё дарэмна... Год таму ўпершыню, пасля таго, як мяне прызначылі кіраўніком раёна, прыехаў на ферму ў гаспадарку «Людзяневічы»... Тое, што убачыў, мяне не задаволяла. Даў тэрмін выправіць сітуацыю, прыняць меры, выдзеліў грошы на развіццё. Летас новы малочна-наварны комплекс там адкрылі. Цяпер там парадак — хоць сёння міністр туды вядзі. Зарплата паднялася ў людзей... Стаўку робім на зарплату і тэхналогіі. Там дзе тэхналогіі — ёсць і малако, і мяса, поле радуе коласам і клубнямі, і, як вынік, заробатная плата добрая. А дзе зарплата — там і ўпэўненасць у заўтрашнім дні.

Калі я толькі ўзначаліў гаспадарку, давялося прысутнічаць на адкрыцці першай у краіне імпрартнай дэлікатэс залы. Звярнуў увагу на тое, што жанчыны дояць кароў з прычоскамі, у чыстай форме, у вушах — залатыя завушніцы... Я сабе тады сказаў, што ў мяне будзе гэтаксама. Не трэба шкадаваць грошай для стварэння бытавых умоў работнікаў: на кожнай ферме павінен быць санвузел, душавыя кабіны, падлога з падагрэвам, каб жанчыны не працавалі цэлы дзень у сырчасі. Вось да чаго трэба імкнуцца. Трэба ствараць шчытлівае ўмовы працы на вёсцы.

— У адным са сваіх інтэрв'ю вы падкрэслілі, што для таго, каб дабіцца поспеху, трэба менш сядзець у кабiнeтaх...

— Я і цяпер так лічу. Не люблю сядзець у кабiнeтaх, для мяне гэта катастрофа. Кіраўнік павінен быць сярод людзей, ведаць, чым яны жывуць, якія ў іх праблемы. І ад сваіх намеснікаў гэтага патрабую. Перспектывы ў Жыткавіцкім раёне ёсць. Людзі хочучь працаваць і жыць багата. Наша задача — дапамагчы ім гэта зрабіць. Думаю, што з дапамогай маіх талковых памочнікаў усё атрымаецца.

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Інавацыі ў адукацыі

У НОВЫ ГОД — У НОВЫМ АБЛІЧЧЫ

НАЙЛЕПШЫ ШКОЛЬНЫ САЙТ ЗРАБІЛІ ў ПАЛЕСКАЙ ГЛЫБІЦЫ

У дзяржаўную ўстанову адукацыі «Азяранскі дзіцячы сад — сярэдняя школа» мы завіталі ўкраз у той дзень, калі там на першым і другім паверхах былі закончаны ўсе рамонтныя работы па падрыхтоўцы яе да новага навучальнага года. Дырэктар установы Зінаіда Іванаўна ЛЯЎКОВІЧ, дырэктарскі стаж якой у розных школах складае трыццаць гадоў, пашкадавала, што нам не давялося пабываць тут хаця б тры гады таму, каб параўнаць, якой была школа раней і якой яна стала.

І назвала пры гэтым наступныя лічбы — 5 мільярдаў рублёў і 1,5 мільярда. Столькі фінансавых сродкаў было выдаткавана летась і сёлета не толькі на бягучы рамонт усіх памяшканняў, але і на закупку неабходнага абсталявання. У выніку не перабольшваючы можна сказаць, што школа набыла новае аблічча, выйшла на новы, больш высокі ўзровень. Прыгожа пафарбавалі фасад, другое дыханне ў сувязі з набыццём новых камп'ютарыў атрымалі камп'ютарны клас, з'явілася інтэрактыўная дошка, зусім іншы выгляд маюць спартыўная і актовае залы, сталовае, майстарыні. Марай педагогаў і вучняў быў стадыён, а сёння ён становіцца явай, бо шмат якія работы на будаўніцтве яго ўжо закончаны. Не

далей Зінаіда Іванаўна. — Двое з іх — Віктарыя Касцяня і Сяргей Басарановіч — наступілі ў Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Францыска Скарыны і Мазырскі педагагічны ўніверсітэт імя Шамякіна, астатнія — у каледжы. Мы задаволены тым, што і ў мінулыя гады студэнтамі ВНУ і навучэнцамі каледжаў становіліся нашы выпускнікі, якія нацэляліся на далейшую вучобу. На базе школы часта праводзяцца спартыўныя спаборніцтвы працоўных калектываў Тураўскай зоны, дзейнічаюць спартыўныя секцыі ўстаноў, працуе філіял музычнай школы. А пра добрую вучэбную падрыхтоўку выхаванцаў яе сведчаць шматлікія дыпламы, заваяваныя на рэспубліканскіх, абласных і раённых алімпіадах і розных конкурсах.

І апошняе навіна. Чарговы поспех школы: у сёлётным абласным конкурсе школьных сайтаў у намінацыі «Установа адукацыі» Азяранскі дзіцячы сад — сярэдняя школа з палескай глыбіні заняла першае месца, пакінуўшы заду дзясяткі каледжаў, гімназій, школ іных гарадоў...

ЛІЧБЫ І ФАКТЫ

- У раёне пражывае чатыры чалавекі, узрост якіх «пераваліў» за сто гадоў. 175 чалавек за сваімі плячымі маюць 90 і больш гадоў. Сярод іх толькі 32 мужчыны. За першае паўгоддзе гэтага года ў раёне нарадзіліся 253 чалавекі.
- ААТ «Сатурн-1» у рэспубліканскім аглядзе-конкурсе «Лепшыя калектывы дзядор» заняло першае месца сярод арганізацый Беларускага прафсаюза работнікаў розных формаў прадпрыемстваў «Садружнасць».

На сувязі

КУР'ЕР ПА ВЫКЛІКУ

Пошта прапаноўвае сваім кліентам новыя паслугі

У Жыткавіцкім раённым вузле паштовай сувязі функцыяны 29 аддзяленняў, з якіх пяць гарадскіх, адно перасоўнае і 23 сельскія. Як расказала нам намеснік начальніка РВПСа Леся Кузьміч, самым буйным з іх з'яўляецца аддзяленне № 3, якое знаходзіцца ў райцэнтры па вуліцы Карла Маркса.

Тут працуюць сапраўдныя прафесіяналы пад кіраўніцтвам Алены Бандзюк, працоўны стаж якой складае 30 гадоў, 18 з якіх яна займае пасаду начальніка. Дарэчы, Алена Александрэўна, які і яе намеснік Ірына Грышчэня, аператар Наталія Пляшчэў, паштальоны Раіса Кулякевіч і Ева Самайловіч, дастойна працуюць справу сваіх чачкоў-сусвятаў.

Аддзяленне працуе не толькі з насельніцтвам, але і з арганізацыямі і ўстановамі (іх больш за сто). Тут кліентам аказваецца шырокі спектр паштовых і няпрофільных паслуг, а з дапамогай пашечна-даведчага тэрмінала яны самастойна, без аператара, могуць ажыццяўляць розныя плацэжы, разлічваюцца па крэдытах банка.

Між іншым, гэта зусім не азначае, што аператараў у аддзяленні няма. Яны ёсць, і работы ім хапае. Напрыклад, Галіна Драер абслугоўвае сваіх пастаянных кліентаў на працягу 20 гадоў і мае ад іх шмат падзяк. Добра адзываюцца яны і аб паштальонах Святлана Маркевіч, Наталія Аліфірава, Май Зоха, якія вызначаюцца высокім прафесіяналізмам і ўвагай да людзей.

А наогул, падкрэслівае намеснік начальніка Жыткавіцкага РВПСа Леся Кузьміч, пошта дынамічна развіваецца, прапаноўваючы кліентам новыя паслугі: адпраўку прастай пісьмовай карэспандэнцыі «1 клас» з самымі кароткімі тэрмінамі перасылкі і максімальнай вагой два кілаграмы. Са з'яўленнем паслуг лінейка «Камфорт» пры даступцы адраўлення адрасат мае магчымасць выбраць час яго атрымання, а пошта адсылае СМС-паведамленне, што яно ўручана. Таксама запатрабавана і паслуга «Паштовы кур'ер», калі па тэлефоне можна выклікаць у офіс ці на дом кур'ера, каб прыняць ці даставіць паштовае адпраўленне.

Прыгажосць сваімі рукамі

КВЕТКАВАЕ ХАРАСТВО ВОЛЬГІ ШЧУР

Настаўніца-філолаг выйшла на пенсію і расквеціла сваё жыццё

Дом на ўскраіне аграгарадка Людзяневічы сваім знешнім выглядам нічым асаблівым ад суседскіх хат не адрозніваецца. А вось падвор'е — зусім іншая справа: невялікая штучная сажалка, у якой па начах купаюцца зоркі, горка з камянёў над ёй і — кветкі, шмат кветак, якія зіхацяць чырвонымі, жоўтымі, белымі, барвовымі, сінімі колерамі ды ўсімхаюцца сонцу і людзям.

— Прыгожа? — перапывае гаспадыня гэтага хараства Вольга Шчур.

— Прыгожа, — ахвотна згаджаецца з ёй.

— Кветкі — маё натхненне, мая радасць, мае дзяткі, — кажа яна і прапануе зайсці ў хату.

Божухна, куды мы трапілі! На кухні, у зале, у калідоры вочы разбягаюцца: што гэта — сапраўдны экзатычны сад ці кветкавы рай? Паўсюдна кветкавыя кампазіцыі, адны невялікія, другія — аб'ёмныя. Ды ўсе такія прыгажэньны, такія

прыбавныя, што хочацца любавачца імі яшчэ і яшчэ. Разглядаем іх з вялікай цікаўнасцю і адчуваем, як душа напаяецца радасцю і павагай да майстрыхі, чые рукі стварылі гэтак хараства.

А яна нібы падлівае масла ў агонь, кажучы: вось гэтая кветкавая кампазіцыя ў старадаўніх на-чоўках называецца «Лебядзіная вернасць», а вось гэтая, з карчажынай — «Змей Гарыньч».

— І колькі тут зараз кампазіцый, Вольга Мікалаеўна?

— А я і не ведаю, — быў адказ. — Бо не лічу, а ствараю і ствараю іх.

Яшчэ раз пераходзім з пакоя ў пакой і заўважаем у тых кветкавых зборах нешта новае, арыгнальнае, непайторнае. Уяўляем, якая гэта карпатлівая, ювелірная работа, пра што гаворым гаспадыні і ў жарт пытаем у яе, які яна дэйшла да такога жыцця?

— Кветкі люблю з дзяцінства, — гаворыць Вольга Мікалаеўна. — Памятаю, як маці наносіла малюнак з кветкамі на тканіну і вышывала карціны, а я, глядзячы на яе, маля-

вала на паперы букеты. Ды наогул да самай зімы палываю кветкі ў нашым доме не пераводзілася.

Новыя кветкавы «этап-бум» у настаўніцы-філолага пачаўся тады, калі пайшла на пенсію. Неяка гаспадыня ў сваёй сястры на Міншчыне і была ў захапленні ад

таго, што з сухацветуў тая стварала. Тут жа папрасіла яе перадаць тэхніку фларыстыкі.

І пайшло-пахаляла. Побач з жывымі кветкамі развяла суха-

ПАД КРЫЛАМІ БАЦЬКОЎСКОЙ ПЯШЧОТЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Больш дзятэй боі сям'і гэтай не даў, і таму пасля доўгіх разважанняў было вырашана ўзяць дзятчынку ці хлопчыка з прытулку або дзятчанага дома. Так у Рудніцкіх у 2006 годзе з'явілася Леначка, такога самага ўзросту, як і Ліля. Дзятчынкі адразу пасябравалі, весела гулялі. А Паўлік нечакана засумаваў, і яго бацькі прывезлі з Мазыра Дзіму, які пра-жываў у новай сям'і толькі чатыры гады, бо па рашэнні суда яго вярнулі біялагічным бацькам. Затым жа на выхадныя да Рудніцкіх прыехалі Леначка і Таня, ды так і засталіся тут жыць. Далейшыя відыты Тацыяны Аляксандраўна і Васіля Вячаслававіча ў дзятчынкі прытулку і дамы таксама не заставаліся безымякчымі.

Так вось і расла, папаяналася сям'я. У доме наступова становілася ценсавата, і Рудніцкія звярнуліся да мясцовых органаў улады, каб ім перадалі будынак, у якім 55 гадоў таму размяшчаўся дзятчыны дом і які падлягаў зносу. Прапанова была задаволеная, і Рудніцкія прыклалі шмат намаганняў, каб навесці тут парадак. На дапамогу ім прыйшоў беларускі дзятчыны фонд, які звярнуўся ў ірландскае прадстаўніцтва «Граеат дапамогі дзятцы «Чарнобыля», і валанцёры з гэтай

краіны. Выканалі ў будынку ўсе рамонтныя работы. Дарэчы, сёлета ў красавіку спойна-ласа пецца дамоў, як афіцыйна быў адкрыты дом сямейнага тыпу.

— Крыўдна было, — гаворыць Тацыяна Аляксандраўна, — калі хто-нікто папрокі ў наш адрас выказваў: маўляў, навошта хамут на шыю вешаеце, вам сваіх дзятэй мала? Цяжкасці вам патрэбны, праблемы? Не, не разумю я такіх людзей. Вядома, клопатаў нам халала і хапае. Ды толькі справа ў адным — у жаданні. Не хацелі б, не браліся за яе.

У кожнага з дзятэй свае абавязкі і інтэрэсы. Таня з Анжэлай птушак даглядаюць, Карына з Зарынай — тросуў, Павел з Ванем — свінак. А Павел ішчэ вадзіць у інкубатар качанят, куранят, гусянят, фазанят. Аліна з Інай пасяць козачкаў і дояць іх. Рома любіць паліваць кветкі і гатаваць усім чай, каву, бутэрброды. Ліля займаецца (вучыцца) яна добра, удзельнічае ў алімпіадах і г.д.

— Дык у вас вялікая гаспадарка, выходзіць... Вялікая, — адказвае ўжо Васіль Вячаслававіч. — Конь ёсць, трактар, вялікі зямельны ўчастак, дзе ўсё вырашчваем. Працуем там разам, разам і адпачываем. Ходзім

у лес у грыбы і ягады, ловім рыбу на Случы і Прыпяці. Па сямейнай традыцыі, штодня за шклянкай чаю і свежай выпечкай збіраемся за вялікім сталом, гутарым, сляваем, чытаем розныя гісторыі, у тым ліку і біблейскія. Адзначаем усе хрысціянскія святы, усе дні нараджэння дзятэй і нас, бацькоў.

Мінуўшы гульнявы гарадок, дзе і арэлі ёсць, і турнік, і горка, і альтанка, а затым і малады садок (усё гэта каля дома, дзе жыве прымійная сям'я), мы апыніліся ў аграсядзібе «Палесся», якая належыць Рудніцкім. Размясцілася яна ў гэтым будынку, з якога яны выселіліся. Прыгожыя мясціны, рачныя прасторы, рыбалка прыцягваюць сюды аматараў адначасна на прыродзе, і сямейная пара прымае іх, ствараючы камфортныя ўмовы ўжо тры гады. Цікава, што і дзеці тут пры справе, які гаворыцца. Хлапчукі суправаджаюць прыездных у лес, на рэчку, дапамагаюць у арганізацыі пікнікаў, а дзятчынкі брочуць удзел у прыгатаванні для турыстаў ежы. Адным словам, у сям'і Рудніцкіх умеюць і працаваць і адпачываць, цікава жыць, чаму хлапчукі і дзятчынкі вучацца.

— Мы вельмі любім сваіх дзятэй, незалежна ад таго, нарадзілі мы іх ці прынялі, — гэта ўжо зноў Тацыяна Аляксандраўна. —

цветы на сваіх градках, з вясны да зімы збірае на лузе зязюліныя слэзкі, піжму, палывы хвощ, бясмертнік, дзяткі віды іншых кветак-траў, у лес — мох, шышкі, ягаднікі, дзеразу, карчажыны, у полі — каласы жыта, ячменю, проса, аўсу... А пасля ў сваёй майстарні чаруе-фантазіруе над тым, які сабраным матэрыялам запую-

ніць вазы, кошкі, рамкі, гаршкі, пано, начоўкі і г.д.

Свае кветкавыя кампазіцыі майстрыха дэманструе на розных выставах, конкурсах — як у Жыткавічах, так і ў іншых гарадах, за што неаднаразова ўзнагароджвалася дыпламамі. Дорчы іх сябрам і знаёмым, прадае. Цікавым жыццём жыве чалавек!

У 2012 годзе сям'я Рудніцкіх стала пераможцам сярод дзятчынчых дамоў сямейнага тыпу Гомельскай вобласці, а ў 2013-м на абласным конкурсе «За здаровы лад жыцця» была ўзнагароджана дыпламам другой ступені.

...Наша гутарка праходзіла пад шатамі магутнага дуба, што расце на падворку дзятчанага дома. І увесь гэты час побач круціліся двайнішкі Карына і Зарына. Яны толькі год жыюць у сям'і Рудніцкіх і сёлета пойдучы ў першы клас.

— Напэўна, гэта ваша апошняе папаяненне? — спыталі мы ў Рудніцкіх.

Тацыяна Аляксандраўна і Васіль Вячаслававіч адразу ў адзін голас адказалі: — Ды што вы? Не апошняе, не. Будзе яшчэ.

Па настроі, прыветлівых усмешках, праяманітвы іскрачуху у вачах было відаць, яны задаволены сваім жыццём. Яны — шчаслівыя Які, дарэчы, і іх дзеці...

Матэрыялы выпуску падрыхтавалі: Надзея ДРЫЛА, Віктар БОЙКА, Алена РАЎЖАНОК, Надзея БУЖАН і Любоў БЯЛЯЕВА (фота). Творчая брыгада шчыра дзякуе намесніку старшыні Жыткавіцкага райвыканкама Валерыю ГАГАЛЕВІЧУ за дапамогу ў падрыхтоўцы матэрыялаў.

Чаму варта наведваць Жыткавіцкі раён

- 6 мая ў вёсцы Пагост праводзіцца народны абрад «Юр'еўскі карагод», якому прысвоены статус нематэрыяльнай гісторыка-культурнай каштоўнасці Рэспублікі Беларусь.
- Штогод у Тураве праходзіць Беларускі фестываль камернай і духоўнай музыкі пад кіраўніцтвам прафесара, заслужанага артыста Рэспублікі Беларусь Міхаіла Фінберга.
- Традыцыйнымі сталі фестываль этнакультурных традыцый «Кліч Палесся», міжнародны турнір па гравым спорце «Кубак Палесся», а таксама міжраёны турнір па міні-футболе на прыз Віктара Качубінскага.
- Раён уваходзіць у сістэму турыстычных маршрутаў «Залатое кальцо Гомельшчыны».

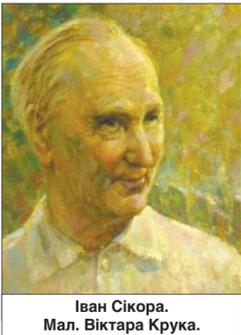
• Праз тэрыторыю раёна працякае галоўная водная артыярыя Беларускага Палесся — рака Прыпяць з прытокамі Случ, Цвіга, Скрыпіца, Навуць.

РУП «Інстытут нерухомасці і ацэнкі»

ізвешчае аб правядзенні адкрытага аукцыона па продажы імушчэства ОАО «ГЗК»

Лот № 1	Адрас: Мінская обл., Дзержынскі р-н, г. Дзержынск, ул. Фоміных, 60	Начальная цена с НДС, руб.	Задаток с НДС, руб.	Шаг аукциона, %
ПРОИЗВОДСТВЕННАЯ БАЗА		20 861 808 000	625 854 240	5
ОБЪЕДИНЕНИЕ СТРОИТЕЛЕЙ	1. Административно-бытовой корпус (620/С-24516); г.п. –1983; эт. – 2. Общая площадь – 471 кв.м.	1. Напорный канал, инв. № 2 (620/С-35081); г.п. – 1984. 2. Уличное освещение по железобетонным опорам, инв. № 729 (620/С-35193); г.п. – 2009. 3. Эстакада для проведения т/о, инв. № 730 (620/С-35192); год ввода в эксплуатацию – 2009. 4. Наземное укрытие водомера, инв. № 727 (620/С-35194); год ввода в эксплуатацию – 2009. 5. Открытый механический склад (козловой кран ККС-10-16) (620/С-35084); г.п. – 1983; эт. – 1. Общая площадь – 1564,9 кв.м. 6. Подземные ж/д пути, инв. № 92 (620/С-35080); г.п. – 1991. 7. Противожарный резервуар, инв. № 9 (620/С-35077); г.п. – 1984.	9. Камера КСО с инв. № 20. 10. Трансформатор силовой с инв. № 19. 11. Трансформатор силовой с инв. № 18. 12. Турбинный водосчетчик для холодной воды MW50DY50 L200 с инв. № 24. 13. Генератор СВ-Т-95 с инв. № 23. 14. Кран-балка с инв. № 120. 15. Шкаф для одежды с инв. № 529. 16. Набор шкафов с входной дверью с инв. № 584.	1. 12 кв.м по 24.07.2015. 2. 28 кв.м по 09.10.2014. 3. 32,7 кв.м по 19.02.2016. 4. 573,8 кв.м по 21.02.2016. 5. 20,2 кв.м по 30.10.2016. 6. 1034,4 кв.м по 30.10.2016. 7. 850,97 кв.м по 20.03.2015. 8. 16 кв.м по 19.02.2016. 9. 243,4 кв.м по 31.03.2016. 10. 80 кв.м по 21.09.2015. 11. 216 кв.м по 24.03.2015. 12. 25 кв.м по 12.08.2015. 13. 50 кв.м по 12.08.2015. 14. 640 кв.м по 24.03.2017. 15. 5,6 кв.м по 21.02.2016.
	2. Склад (620/С-24517); г.п. –1983; эт. – 2. Общая площадь – 4400 кв.м.			
	3. Гараж (620/С-24518); г.п. –1983; эт. – 2. Общая площадь – 494 кв.м.			
	4. Гараж на два автомобиля (620/С-24520); г.п. –1990; эт. – 1. Общая площадь – 259 кв.м.			
	5. Трансформаторная подстанция (620/С-24521); г.п. – 1983; эт. –1. Общая площадь – 41 кв.м.			
	6. Канализационно-насосная станция (620/С-24522); г.п. – 1992; эт. – 1. Общая площадь – 80 кв.м.			
	7. Бундэ сторажевая (620/С-29323); г.п. – 1990; эт. – 1. Общая площадь – 6,7 кв.м.			
	8. Арочный склад № 48 (620/С-35195); г.п. – 2006; эт. – 1. Общая площадь – 705 кв.м.			
	9. Ангар, инв. № 27 (620/С-35078); г.п. – 1990; эт. – 1. Общая площадь – 612,8 кв.м.			
ОБОРУДОВАНИЕ	1. Цистерна с инв. № 312.	ОБРЕМЕНЕНИЯ (договорами аренды)	Земельный участок площадью 6,1975 га с кадастровым номером 622250100001001363. Целевое назначение: для обслуживания и эксплуатации зданий и сооружений производственной базы в г. Дзержинске, ул. Фоміных, 60. Право постоянного пользования. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.	
	2. Цистерна с инв. № 313.			
	3. Склад запчастей с инв. № 319.			
	4. Кран мостовой электрический с инв. № 178.			
	5. Кран козловой ККС-10-16 с инв. № 178 с рельсами инв. № 30.			
	6. Сушилка ПАП-32 с инв. № 33.			
	7. Цит низковольтный с инв. № 17.			
	8. Трансформаторная подстанция КТП 250/10/0,4-90У1 с инв. № 756.			
УСЛОВИЯ				
1. Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) — Претендент на покупку, должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта в течение 10 (десяти) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. 2. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан оплатить стоимость, приобретенного на аукционе Объекта в течение 20 (двадцати) календарных дней со дня заключения договора купли-продажи Объекта. 3. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 0,5% (ноль целых пять десятых процента) от цены продажи Объекта в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. 4. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан сохранить рабочее место за сторожами – 5 человек, инженер – 1 человек, водитель а/м – 1 человек, начальник складской базы (бывшее название Объекта) – 1 человек. 5. Имушчэство, не входящее в состав, выставляемого на аукцион Объекта, будет вывезено Продавцом к моменту передачи Объекта Победителю аукциона (Претенденту на покупку). 6. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.				
АУКЦИОН СОСТОИТСЯ 26.09.2014 В 11.30 ПО АДРЕСУ: Г. МІНСК, УЛ. КОМСОМЛЬСКАЯ, Д. 11, З ЭТАЖ, КАБ. 4.				
Для участия в аукционе приглашаются граждане, юр. лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона); предоставившие заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, заявление об ознакомлении с документами, продаваемым Объектом (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), а также прилагают следующие документы: юр. лица – доверенность, выданную представителю юр. лица, копии учредительных документов, свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; индивидуальные предприниматели – копии свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; физ. лица – паспорт, представителю физ. лиц – паспорт и доверенность, удостоверяющую нотариально; организациям и физ. лицам (нерезидентам РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о состоятельности, выданный обслуживающей его банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представителями юр. и физ. лиц (нерезидентам РБ) – легализованные в установленном порядке доверенности. При подаче документов заявитель (представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр. лица – документ, подтверждающий полномочия. Подача документов по почте не допускается. Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению. Задаток перечисляется на р/с 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ № 703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 36				

ІВАН СІКОРА, САДАВОД І КАСМАНАЎТ

Іван Сікора. Мал. Віктара Крука.

Як вучыць Біблія, гісторыя чалавецтва пачалася ў Эдэмскім садзе. І ўвесь далейшы аповед — нішто іншае, як доўгі ланцюжок спроб заслужыць вяртанне ў той сад. А вось асобныя зямныя сады — напамін пра страчаны рай і стымул для чарговых намаганняў. Прафесія садоўніка — не самая ўганараваная людзьмі, але, відаць, самая блізкая да таго пачатковага прызначэння чалавека, з якім ён некалі быў створаны Усвышнім, які добра памятае пра тое, чаго Ён чакаў ад першых людзей. У п'есе Брэхта «Допыт Лукула» славеты рымскі палкаводзец часткова апраўдваецца на пасмяротным судзе не сваімі ваеннымі перамогамі, не славетнымі раскошнымі застоўлямі, а ўсёй той перамогай, якую ён вывез з Азіі і падарыў Рыму і ўсёй Еўропе. А гетман Казімір Сапега застаецца ў нашай памяці дзякуючы не толькі сваёму багаццю, уплыву і інтрыгам, а на нейкі час узнеслі яго род на вяршыню ўлады ў ВКЛ, але выведзеным у яго ўладаннях гатункам грушы — сапяжанкай.

Заўжды былі людзі, няхай і нештамлікі, якія, стаміўшыся ад штодзённай мітусні, зайздрасці і жорсткасці, знаходзілі сцяжэнне ў рыдэцкіх і садоўных нажніцах. Магчыма, яны вераць, што тыя самыя дрэвы і плады, з-за якіх мы страцілі свой пачатковы рай, і дапамогуць нам у яго вярнуцца? Сярод амерыканскіх піянераў такім быў Джон Чапман па мянушцы Яблыневае Зярынтка, які на пачатку існавання амерыканскай дзяржавы прысвяціў сваё жыццё насаджэнню яблыневых садоў. На яго прыкладзе выхоўвалі многія пакаленні амерыканскіх дзяцей. Быў такі чалавек і ў Беларусі — Іван Паўлавіч Сікора (1885—1966). Першую палову жыцця сялянскі сын, вялікі амацтар кніг і раслін, імкнуўся стаць настаўнікам — спачатку ў Расійскай імперыі, потым у міжваеннай Польшчы. Але гэтая мара не здзейснілася: у сярэдзіне 1920-х, калі Іван Сікора толькі скончыў настаўніцкія курсы і атрымаў магчымае вучыць дзяцей, амаль адразу ён быў звольнены. Бо,

на жаль, польская дзяржава не хацела, каб дзяткі вучылі па-беларуску. Разгром беларускага руху ў 1926 годзе быў вялікай асабістай трагедыяй для Сікоры. 40-гадоваму былому жаўнеру і былому настаўніку давялося шукаць не проста іншую працу, але і іншы сэнс жыцця. Не было б шчасця, ды нашчасце дапамаглі. Шукаючы заробак, наш герой быў вымушаны пайсці працаваць простым садоўнікам ка графа Канстанціна Пшаздзецкага ў маінтэч Варапаева. Восі і мяркуйце самі, ці патрэбны людзі гэтыя графы, ці нікчэмныя паразіты? Няхай сабе і не з любові да ўсіх людзей, а нават дзеля ўласнага задавальнення, але любілі яны прыгажосць і смачную садавіну. І часам з гэтай азіму міжволі выходзіла карысць не ім адным, але многім людзям. Восі і ў тым графскім садзе навучыўся Іван Сікора майстэрству садоўніка, якое і зрабілася яго лёсам, яго пакліканнем. Ужо да 1939 года, калі прыйшлі Саветы, быў ён

вядомым селекцыянерам, які вывёў многія сотні гатункаў яблынь, груш, агрэсту. На базе яго прыватнага доследнага саду быў створаны апорны пункт Беларускага навукова-даследчага інстытута бульбаводства, пладаводства і агародніцтва. Здавалася, вось яго, нарошце, — прызнанне. Але неўзабаве — вайна, акупацыя, гібель блізкіх людзей і гібель любімай бібліятэкі, якая не спадбалася нацысцкім карнікам. Шлях, зусім не высланы ружамі, — хаця ружы ён вельмі любіў, яго калекцыя гэтых кветкаў перад вайной лічылася адной з лепшых у Еўропе. Больш падобны на шлях біблейскага Іова: адзін сын загнуў без весткі на фронце, другі арыштаваны і асланы на 10 гадоў у ГУЛАГ. Дый са справаў жыцця ой, які няглядка ўсё складалася! Здавалася б, шырокая вядомасць, званне заслужанага агранома БССР, сотні выведзеных гатункаў раслін, дзясяткі тысяч расасланых па ўсёй Беларусі саджанцаў — але толькі балюча няздзейснены мар! Бо і

дагэтуль, паклаўшы руку на сэрца, — ну хіба ў Беларусі толькі (і такіх) садоў, колькі (і якіх) нам патрэбна? Хіба ёсць толькі прыватных гаспадароў, якія ярка і здольны напоўніць зямлю прыгажосцю? Адной з мар Івана Сікоры было шырокае распаўсюджванне культуры яблычыны і выкарыстанне лясных архаў у ежы. Бо ён верыў у важнасць і карыснасць гэтай расліны для нашага меню. Але дзе, апроч амерыканскіх школадных батончыкаў, можа сёння сярэднестатыстычны беларус пакаштаваць тыя архі? Абсурд. Парадасальна, але здаецца, што далёкі жывоць, элэўта-ракор і іншыя экзатычныя расліны, якім ён упэўнена даў беларускую «прапіску», лепш сёння вядомыя ў культуры, чым такая звычайная лясчына. Марыў, каб яго вялікая бібліятэка, якая пачалася некалі з падарунка У. Чарткова, сакратара Льва Талстога, зрабілася публічнай і была запатрабаванай. Але, нажаль, не віна ў тым нашага героя, які ўсё жыццё рабіў, што мог, і прыйшоў на апошні Суд з чыстым сумленнем.

У апошнія гады памяць пра Івана Сікору вяртаецца ў беларускую публічную прастору дзякуючы намаганню зямлячкі Ады Райчонак і іншых мясцовых краязнаўцаў. У яго родных Алашках адкрыты музей, а ў ім — помнік Яблыку. Адзін з лепшых беларускіх гатункаў яблынь, найбольш трывалы да зімовых маразоў, выведзены з

ПраСПОРТ

Летнія. Юніёрскія. Нашы!

У традыцыйным спартыўным аглядзе «Звязда» распавядае пра герачную перамогу гродзенскага «Нёмана» ў Кубку Беларусі, поспехі беларускіх юніёраў на Алімпіядзе ў Кітаі і няўдачу мужчынскай баскетбольнай зборнай у адборцы на Еўрабаскет-2015.

Першае «золата» нашай камандзе на летніх юнацкіх Алімпійскіх гульнях прынесла тэнісістка Ірына ШЫМАНОВІЧ (справа).

1. На мінулым тыдні адбылася толькі адна гульня чэмпіянату краіны па футболе: «Слуцк» на абноўленым стадыёне прымаў мінскае «Дынама». Для гаспадароў поля, якія не ўвайшлі ў першую шасцёрку першынства, гэты матч ужо нічога не вырашаў. А вось мінчане адстойвалі права на першы радок у турнірнай табліцы. У выніку матч скончыўся безгаловай нічыёй. Такім чынам, «Бела-сінія» не захавалі прамежкавае першае месца ў чэмпіянаце, прапусціўшы наперад БАТЭ. Пасля матча галоўны трэнер «Дынама» Уладзімір ЖУРАВЕЛЬ так пракаментаваў гульню сваёй каманды: «Лік адлюстроўвае тое, што адбылася на полі. Так, у канцоўцы другога тайма мы больш прэсінгавалі. Мяч хадзіў па штрафной, па варатарскай, але не хапіла завяршальнага удару. Калі ў абароне згулялі на «нуль», то ў нападзенні, як бачым, ёсць праблемы з завяршальнымі ударам».

Разам з тым, стартаваў розыгрыш 1/8 фіналу Кубка Беларусі па футболе. Цэнтральным матчам гэтай стадыі стаў паядынак «Нёмана» і «Гомеля». «Жоўта-зялёныя» выйралі перамогу ў гамельчан у дадатковы час — 5:4. Адначасна, што ў самым пачатку матча гродзенцы ўступалі 0:3, але змаглі адыграцца літаральна за лічаныя хвіліны. Пасля матча галоўны трэнер «Нёмана» Сяргей САЛАДОУЎІЧ не ўтойваў эмоцыі: «Я ўдзячны лёсу за тое, што стаў удзельнікам такога паядынку. З усё пар 1/8 фіналу нам дастаўся самы моцны сапернік, і гэтае супрацьстаянне спраўдзіла атрыманасць самым цікавым. Дзякую сваёй камандзе за волю да перамогі. У пералынку ў нас адбылася сур'ёзная размова, і па вачух хлопцаў я зразумеў, што гульня зменіцца і ўсё будзе добра».

Сярод астатніх вынікаў адначасна нечаканае паражэнне аднаго з лідараў сезона «Нафтан» ад «Віцебска» (1:2) і мінімальную перамогу «Белшыні» над «Зоркай-БДУ» (1:0).

2. У адзін з апошніх дзён скарбонка беларускай зборнай на чэмпіянаце Еўропы па водных відах спорту папоўнілася яшчэ адным медалём. «Бронзу» на дыстанцыі 100 метраў батэрфляем заваяваў Павел Санковіч. Яшчэ раней «золата» нашай

камандзе прынес Яўген ЦВРКІН (на дыстанцыі 50 метраў батэрфляем), а дует Вадзім КАПТУР/Яўген КАРАЛЁВ узяў «серабро» ў сінхронных скачках у вадзе з 10-метровай вышы. Такім чынам, з трыма ўзнагародамі кожнай вартасці ў агульным медальным заліку наша каманда фінішавала на 10-й пазіцыі.

3. Удаля выступаючы беларускія юніёры на летніх юнацкіх Алімпійскіх гульнях, якія праходзяць у кітайскім Нанкіне. 17-гадовая тэнісістка Ірына ШЫМАНОВІЧ разам з украінкай Ангелінай КАЛІНІНАЙ заваявала залаты медаль у парным разрадзе. Таксама Ірына змагалася за «золата» і ў адзіночцы. Але траўма нагі не дазволіла дзючыне выступіць на максімуме — у фінале беларуска саступіла кітайскай спартсменцы, узыўшы яшчэ і сярэбраны медаль у адзіночцы. Яшчэ адно «серабро» на рахунку лёткаатлеткі Эльвіры ГЕРМАН, якая фінішавала другой на дыстанцыі 100 метраў з бар'ерамі. Традыцыйна моцныя і беларускія весляры. Так, Станіслаў ДАЙНЕКА стаў лепшым у спрынтарскім заездзе байдарак-адзіночкі. Таксама вышэйшую ўзнагароду здабыла канаістка Каміла БОБР. Сумарна ў скарбонцы нашых юных алімпійцаў ужо 7 медалёў — 4 «залатыя» і 3 «сярэбраныя».

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

Яго душы часцінка

На фэсце ў Алашках адкрылі дом-музей легендарнага земляка

У вёсцы Алашкі Шаркаўшчынскага раёна ў мінулы суботу адбылося раённае свята «Светлы Яблычны Спас — Сікораўскай душы часцінка». Менавіта тут жыў вядомы садавод і селекцыянер Іван Паўлавіч Сікора, заслужаны аграном БССР. Летась у вёсцы ўсталявалі помнік з'яўленаму яблыку — гатунку, які вывёў Сікора. А сёння ў рамках святкавання адкрыўся дом-музей легендарнага садавода.

Святкаванні ў вёсцы Алашкі

— Свята арганізавана амаль дваццаць гадоў. Шаркаўшчынская зямля — край дзіўнай прыгажосці, разумных і працавітых людзей. Іван Паўлавіч Сікора — адзін з вялікіх землякоў, якімі ганарыцца наш край. На Шаркаўшчыне беражліва ставяцца да гісторыі, з трапяткім пацудоўем берагуць тое, што засталася ад продкаў, — пракаментаваў карэспандэнту «Звязды» Мікалай БАГОВІЧ, старшыня Шаркаўшчынскага райвыканка.

Безумоўна, самай значнай падзеяй стала адкрыццё дома-музея Сікоры, у якім больш за сорак гадоў жыў і працаваў Іван Паўлавіч. Доўгі час дом пуставаў.

— Так атрымалася, што дом, дзе жыў Сікора, пасля яго смерці быў прададзены. Потым у ім ніхто не жыў. Зразумела, што каб так і надалей было, мы маглі б страціць унікальны дом, дзе жыў знакаміты на ўвесь свет садавод. Дайшла справа да суда. І вось зараз будынак — уласнасць раёна. Ён уваходзіць у склад мемарыяльнага музея Сікоры. У апошнім да адкрыцця дома-музея быў імпрывізаваны кабінет садавода, сярод экспанатаў — рэчы, якія належалі Сікору. Цяпер музей за лік дадатковых плошчаў пашырў сваю экспазіцыю. Вядома, намнога больш цікава пабываць у доме, дзе жыў знакаміты чалавек. Паколькі ў вёсцы Алашкі ёсць людзі, якія асабіста ведалі Івана Паўлавіча, хадзілі да яго ў гошці, мы паводле іх успамінаў, пастараліся зрабіць інтэр'еры такімі, якімі яны былі пры жыцці Сікоры. Пастараліся аднаведчыя фарбы падабраць па колеры пад тыя часы, шпалеры на сценах прыкладна такія, якія былі. Што на вокнах висела, якой фарбай ліштвы і іншае было пафарбавана, — усё мы ўлічылі. Стараліся максімальна наблізіць дом звонку і ўнутры да першапачатковага выгляду, — паведаміла «Звяздзе» Людміла СТОМА, начальнік аддзела ідэалогіі, культуры і па справах моладзі.

У маленькім доме ўсяго чатыры пакоі: кабінет, спальня, кухня, дзіцячая. Печкі і склеп добра захаваліся. Землякі Сікоры падчас падрыхтоўкі да свята ў садзе знайшлі і аднавілі калодзеж, з якога Сікора браў ваду. Той стары сад, дзе ён высаджаў і даглядаў яблыні, добраўпарадкавалі. У ім цяпер можна пасядзець у альтанках, на лаўках. І новы «сікораўскі» сад (у садаводзе было іх два. — А.П.), па-ранейшаму літаральна напоўнены энергетыкай чалавека, які прысвяціў сваё жыццё садаводству. Там ярка і знаходзіцца будынак мемарыяльнага музея.

У святкаванні бралі ўдзел сявякі, нашчадкі Івана Сікоры. Яны жывуць на Пастаўшчыне, у Мінску. Гэтыя людзі з асаблівым хваляваннем заходзілі ў дом-музей, дзяліліся успамінамі. Некаторыя з іх (унукі. — А.П.) ніколі не былі на малой радзіме іх знакамітага сваяка.

Падчас свята адбыўся канцэрт, правялі конкурс «Яблык спартыўны», арганізавалі выставу-кірмаш, на якой можна было купіць яблычыныя пірагі і іншыя прысмакі. У садзе музея каля альтанкі працаваў фальклорны дворык «Я не песню спяваю, а пра жыццё гавару». (У праграме — свята народнага календара: «Купалле», «Калідзі», «Вялікдзень» і іншыя.) Гучалі народныя песні, частавалі абрадавымі стравамі. А калі сажалі на дзіцячай фальклорнай пляцоўцы хлопчыкі і дзяткі адказвалі на загадкі пра беларускія

святкі, удзельнічалі ў традыцыйных беларускіх гульнях, вучыліся танцам продкаў... Усе ахвотныя змаглі пакаціцца на ладзі.

У рамках свята адбыўся раённы этап конкурсу «Уладар сяла». У ім бралі ўдзел 15 сем'яў. У якасці падарунка пераможцы, якія працуюць у сельскагаспадарчых арганізацыях, па традыцыі, атрымліваюць цялят. А ад кіраўніцтва ўстановаў і арганізацый семі, прадстаўнікі якіх там працуюць, атрымалі 1,5 мільёна рублёў.

У планах кіраўніцтва раёна, брэндом якога з'яўляецца яблык, — павышэнне статусу яблычнага свята да рэспубліканскага ўзроўню. Штогод у Шаркаўшчынскім раён і, вядома ж, у вёсцы, дзе жыў знакаміты садавод, прыязджае ўсё больш гасцей як з Беларусі, так і з-за яе межы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

Гэта цікава:

- **Помнік яблыку ўсталяваны ў Курску.** Яблык там, як і ў Алашках Шаркаўшчынскага раёна, сімвал горада. Цікава, што некалькі гадоў таму ў горадзе пачалі праводзіць конкурс грамадскага прызнання «Чалавек года». Яго пераможцам у якасці ўзнагароды сталі ўручаць маленькія пазалочаныя яблычкі. Так што помнік атрымаўся ўдвая сімвалічным.
- **Помнік-фантан яблыку ўсталяваны ў Алма-Аце (Казахстан).**
- **Помнікі агрызку яблыка і цэламу яблыку ёсць у Іерусаліме.**
- **Помнік яблыку ў выглядзе глобуса стаіць у Нова-Сібірску.**
- **Помнік яблыку ёсць у Маскве.**
- **А яшчэ ёсць помнік кусту памідора — ва Украіне, агруку — у Маскве і ў Старым Анале, (Белгародская вобласць).**
- **У розных краінах ёсць помнікі ананасу, банану, гранату.**
- **На Віцебшчыне, у Глыбокім, ёсць помнік вішні.**

Без шанцаў

Зборная па баскетболе з буйным лікам саступіла бельгіям і страціла шанцы выйсці ў фінальную частку чэмпіянату Еўропы-2015

Беларускія баскетбалісты на парке ў мінскім Палацы спорту правялі ўсё перадапошні матч кваліфікацыі Еўрабаскета. Падапечны Душан Гвоздзіч сустрэўся з адным з фаварытаў групы D-каманды Бельгіі і пацярпелі буйное паражэнне 73:99. Гошці з самага пачатку захапілі перавагу і ўтрымлівалі яе ўсю гульню. Перш за ўсё гэта было абумоўлена добрай жорсткай абаронай. Сапернікі адсілкалі беларусаў ад свайго калца і арганізавалі хуткія адрывы, што дазваляла ім набіраць лёгкія ачкі.

— У першым перыядзе мы трохі расслабіліся, але ў другім сабраліся, каб паказаць добры вынік. Гэтая гульня была створана для нас — усё вельмі выдатна атрымалася. Мы не згулялі так добра, як планавалі, але вынікам усё роўна задаволены. Беларуская каманда гуляла вельмі агрэсіўна. Яны вельмі добра арганізаваны, нават не магу вылучыць каго-небудзь з гульцоў, паколькі яны гулялі камандай, — адзначыў галоўны трэнер бельгіяцў Эдзі КАСЦІЦС.

У складзе пераможцаў лепшым быў Мацэю Ласкі, які набраў 28 ачкоў, а ў беларусаў самым выніковым стаў ветэран каманды Аляксандр Кудраўцаў, на рахунку якога 20 балаў.

Настайнік беларусаў Душан ГВОЗДЗІЧ падкрэсліў, што бельгіяцы выдатна гулялі супраць нашых «маленкіх», ра-

зыхваючы зборнай Беларусі зрабілі 21 памылку, што дазволіла саперніку здзейсніць хуткія прырывы і заробіць на гэтым 24 ачкі. Таксама Гвоздзіч адзначыў добры працэнт пападання гасцей і клас каманд, якія апырэдзілі ў групе беларусаў.

— Македонія і Бельгія — гэта дзве вельмі добрыя еўрапейскія каманды, з імі вельмі складана гуляць. У Македоніі гуляе баскетбаліст, які з'яўляецца лепшым цэнтравым ВТБ-лігі, — Хендрыкс. У Бельгіі Мацэю Ласкі таксама адзін з лепшых у Еўропе.

Пасля заканчэння гульцы зборнай Беларусі Аляксандр ПУСТАГАВАР таксама адзначыў добрую гульню саперніка і паскардзіўся на адсутнасць шанцавання ў зборнай Беларусі.

— Бельгіяцы — гэта моцная еўрапейская каманда. Да сённяшняга матча ў іх асноўную долю ачкоў прыносілі цэнтравыя і кідкі з-за перыметра, але ў матчы з намі добра згуляла задняя лінія. У іх моцная абарона, яна дала ім вялікую перавагу. Я нават не ведаю, што не атрымалася ў нас сёння. Нам не хапае шанцавання ў такіх матчах. Чамусьці самыя лепшыя гульцы ў саперніку атрымліваюцца менавіта з намі. Але нічога страшнага — гэта зробіць нас мацнейшымі.

У заключным туры кваліфікацыі 27 жніўня беларуская зборная згуляе ў гасцяў у македонцаў, а бельгіяцкія баскетбалісты адправяцца ў Данію. Становішча каманд перад апошнімі матчамаі такія: Бельгія — 9 ачкоў, Македонія — 9, Беларусь — 7, Данія — 5.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ

Фота БЕЛТА

Сёння

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 6.07	20.15	14.08
Віцебск	— 5.53	20.07	14.14
Магілёў	— 5.57	20.05	14.08
Гомель	— 5.57	19.58	14.01
Гродна	— 6.22	20.29	14.07
Брэст	— 6.26	20.26	14.00

Месяц

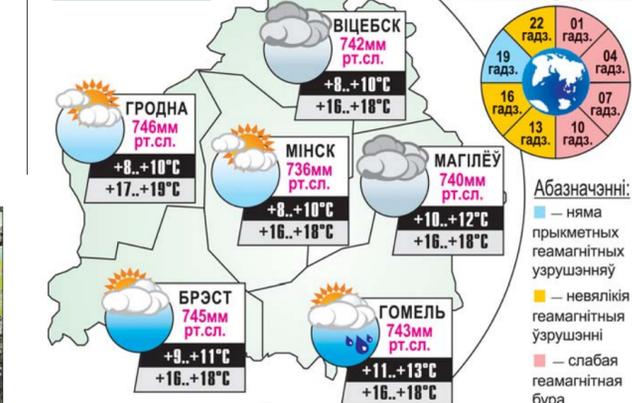
Маладзік 25 жніўня. Месяц у сусор'і Дзевы.

Імяніны

Пр. Аляксея, Васілія, Іпаліта, Максіма, Мікалая, Яўава, К. Люцыя, Мары, Тэрэзы, Віктара, Канстанціна.

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА +17...+19°C	КІЕЎ +20...+22°C	РЫГА +16...+18°C
ВІЛЬНЮС +16...+18°C	МАСКВА +13...+15°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ +14...+16°C

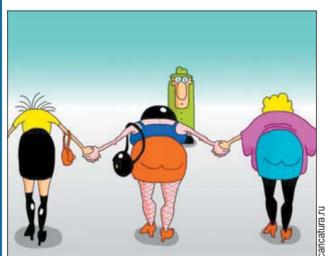
УСМІХНЕМСЯ

Аднойчы ў маіх бацькоў была спрэчка аб тым, як расце часнок. Тата сцвярджаў, што на кустах, а мама казала, што ў зямлі. Цяпер бацька павінен маці прысцягнуць з брыльянтам. У выпадку проігрышу мамы тата атрымаў бы літр колы.

— Але, каханая! Гэта ты? — Так. А хто гэта?

Мая дзятчына хацела кацяня, а я не, таму мы пайшлі на кампраміс і завялі кацяня.

Залатая рыбка моцна напружылася, калі пачула, што першыя два жаданні — гэта піва і газета.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫЙСЬКІХ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПІОКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛІГІЯ: Н. ДРЬБІА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕУСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШКІН, П. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

Тэлефоны: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: пісьму — 287 18 64, падліку і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, аддзялення за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zviazda.minsk.by, РЕКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадруж матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адлюстравана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку» ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдз